

İcra başçısının qardaşı Ucarı talan edir

Hürriyyət

SİZİN ÜÇÜN QƏZET

Nº25 (3364) 22 İyul / 2025-ci il

Həftədə 1 dəfə çıxır

Qiyməti: 60 qəpik

ANA XƏBƏR

DTX
“Abu Malik”i
necə ələ
keçirdi...

Gömrük işçiləri tərəfindən böyük soyğunçuluq

Hava limanında vətəndaşın qolundan zorla açılaraq anbara qoyulan 25 min dollarlıq saat oğurlanıb; 4 aydır nə saat tapılır, nə də zərər ödənilir

2

GÜNÜN NƏBZİ

Təhsil

Dövlətçilikdə
varislik - xaricdə
təhsil

Təhsil dövlət üçün hər cür fədakarlığa hazır vətəndaş, kadr və mütəxəssis hazırlayan təhlükəsizlik sistemidir...

8

Təhlil

İranın ikibaşlı oyunları...

Fars rejiminin siyasəti ölkəni hara aparır?

9

Fakt

Şəhid atasına qarşı
şok dələduzluq

“İş qadını” MiDA-dan “güzsətli şərtlərlə” ev almaq adı ilə ailənin 67 min manatını ələ keçirib

2

Toplum

“İstifadə etməyə su tapmırıq”

Göyçay sakinləri kəndin örüş sahəsində süni göl yaradılmasına etiraz edir

7

Şikayət

Qusar Xəstəxanasının
direktoru haqda şok iddialar

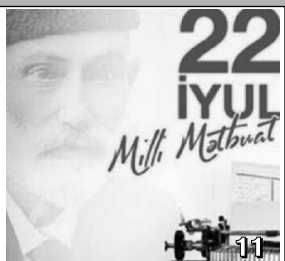
“Həyat yoldaşı ilə birləşərək, xəstəxananı talan edir”

10

Toplum

Milli mətbuatımızın
150 illik yubileyi...

“Əkinçi”dən bu günə uzanan şərəfli yol...

11

LAYIHƏ

Şuşadan dünyaya
verilən mesaj

Yadigar Məmmədli: “3-cü Şuşa Qlobal Media Forumunu çox yüksək qiymətləndirirəm”

3

Xəstə uşağına yardım
üçün müraciət etdi,
dələduzluqla üzləşdi

Neftçala rayon sakini Hacıyeva Xalidə Hüseyn qızı tərəfindən Hurriyyət.az-ın redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi xanım “TikTok” platformasında Tural, Elcan və Mehdi adlı şəxslər tərəfindən dələduzluğa məruz qaldığını bildirir: “Mən, Hacıyeva Xalidə Hüseyn qızı, iki övladım var. Uşağımın biri ağır xəstədir. Xalqın yardımını ilə onu həyatda saxlamağa çalışıram...”

10

Milli mətbuatımızın
təməl daşı - “Əkinçi”

22 iyul 2025-ci il tarixində Azərbaycan milli mətbuatının 150 illiyi qeyd olunacaq. Bu gün yalnız mətbuat işçiləri üçün deyil, bütövlükdə milli ictimai düşüncə və maarifçilik tariximiz üçün mühüm əhəmiyyət daşıyan əlamətdar tarixdir. Milli mətbuat xalqın vicdanı, düşüncəsi və milli özünüdərk yolunun mühüm sütunlarından biridir. Milli mətbuatımızın keçdiyi 150 illik yolu aşağıdakı kimi xarakterizə etmək olar...

11

Şikayət

LAYIHƏ

2025-ci il üçün dahaşətli proqnoz

Vanqa və "yaşayan Nostradamus" üçüncü dünya müharibəsinin bu ilin ortalarında başlayacağına inanır

Proqnozlara görə, kəşf böyük bir idman hadisəsi və ya naməlum uçan obyekt materiallarının məxfiliyi ilə əlaqəli ola bilər.

Vanqa və "yaşayan Nostradamus" Atos Salome tez-tez Messi və Ronaldo ilə müqayisə edilir. Və belə görünür ki, bu dəfə hər ikisi 2025-ci il-də reallığımızın qavrayışını kökündən dəyişdirə biləcək bir hadisəni proqnozlaşdırırlar.

Xarici KİV-lər xəbər verir ki, Vanqa və "yaşayan Nostradamus"un fikrincə, 2025-ci ildə bəşəriyyət yerdən kənar həyatın mövcudluğu məsələsində sıçrayış edə bilər. Bolqar görücü Vanqa əvvəllər yadplanetlilərdən və mümkün işğaldan bəhs edib, lakin onun proqnozlarına görə, dönüş nöqtəsi məhz 2025-ci ildir.

Açıqlamanın böyük bir idman hadisəsi ilə üst-üstə düşəcəyi gözlənilir. Bu, qarşıdan

gələn qadınlar arasında Avropa çempionatının finalı ola bilər. Yaxud ABŞ prezidenti Donald Tramp Koul Palmerin qəribə, yadplanetlilərə bənzəyən çıxışından sonra gözlənilmədən "Çelsi"-nin yanında klublararası dünya çempionatının kubokunu qaldıranda artıq baş vermiş ola bilər.

Braziliyadan olan "yaşayan Nostradamus" da Ceyms Uebba teleskopunun bu kəşflərdə əsas rol oynaya biləcəyinə inanır.

"Ceyms Uebba teleskopu sayəsində bəşəriyyət nəhayət yerdən kənar həyatın mövcudluğu sualına cavab tapa bilər və ABŞ kimi hökumətlər uçan naməlum obyekt materiallarının məxfiliyini ləğv edə bilər. Əgər doğrudursa, bu cür kəşflər kainata və özümüzə baxışımızı tamamilə dəyişə bilər", - Salome deyib.

Artıq 2025-ci ilin yarısına çatdıq, ona görə də proqnozların gerçəkləşməsinə çox vaxt qalmayıb.

Sui-qəsd nəzəriyyəçiləri hökumətlərin çoxdan yadplanetlilər haqqında məlumatı olduğu inana bilər. Həqiqətən də, nəhəng kainatda tək olduğumuza inanmaq çətinidir.

Rover hələ çox dəlil tapmayıb, lakin Vanqa və onun braziliyalı həmfikirinə inanırsınızsa, gözləmək uzun sürməyəcək.

Xatırladaq ki, Vanqa bu il Avropada qitəni və onun əhalisini "dağıdacaq" böyük müharibənin başlayacağını da proqnozlaşdırıb. Hipnoterapevt Nikolas Ojyul isə üçüncü dünya müharibəsinin bu ilin ortalarında başlayacağına inanır.

Əyləncə səhifəsi

Tramp Obamanın "həbs"dən VIDEOsunu paylaşdı

ABŞ Prezidenti Donald Tramp öz bloqunda Ağ Evin keçmiş rəhbəri Barak Obamanın həbsini əks etdirən neyron şəbəkə tərəfindən yaradılan video yerləşdirib.

ABŞ prezidenti "Truth Social"dakı paylaşımında Demokratlar Partiyasının müxtəlif nümayəndələrinin, o cümlədən Barak Obamanın "TikTok" videosunu yerləşdirib.

**"Heç kim qanundan üstün deyil",
- deyə o, videonu şərh edib**

Qeyd olunur ki, bu video Milli Kəşfiyyatın direktoru Tulsi Qabbardın son açıqlamalarına bir növ istinaddır. Daha sonra süni intellektdən istifadə edilməklə yara-

dılmış 45 saniyəlik videoda Tramp və Obamanın Oval kabinetdə oturduğu görünür. Videoda aniden agentlər Obamanı "Y.M.C.A." mahnısının sədaları altında həbs edirlər.

Süni intellekt Obamanın saxlanılıb həbsxana kamerasına göndərilərkən gülümseməsi görüntüsünü yarıdıb. Videoda, həmçinin Obamanın narıncı kombinezonda dəmir barmaqlıqlar arxasında əks olunub.

Bu video Qabbardın Obama və onun kəşfiyyat rəhbərlərinin Rusiya ilə bağlı məlumatı saxtalaşdırmaları barədə bəyanatı fonunda yaranıb. Söhbət Rusiyanın 2016-cı il ABŞ-də prezident seçkisinə iddia edilən müdaxiləsindən gedir. "Bunun nəticələri, açıq, tarixidir", - deyə Qabbard "Fox News"un "Sunday Morning Futures" proqramında bildirib.

Təsisçi:

Sərdar Cəlalovlu

Baş redaktor:

Vüqar Məmmədov

Tel: 070 333 22 85

012 496 98 93

E-mail: vuqar-mt@mail.ru

Dizayner:

Seymur Həsənov

"Hürriyyət" qəzetinin internet unvanı:

Hurriyyet.az

E-mail: hurriyyet@mail.ru

Tiraj: 2500

Redaksiyanın ünvanı:

AZ 1008, Bakı, akademik

Ələşrəf Əlizadə küçəsi, 31

Telefonlar: 496-10-72; 496-08-35

Lisenzianın qeydiyyat nömrəsi: V 165

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın

mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Redaksiyanın kompüter mərkəzində

yığılıb səhifələnilir və "Futbol+ servis"

mətbəəsində çap edilib.

Bu işarə altında dərc olunan yazılar reklam xarakterlidir.

Qəzet 1991-ci ildən çıxır.

İrana hücum zamanı İsrailə gizli ekstrasenslər qrupu kömək edib...

İsrail əsilli britaniyalı illüzionist, sehrbaz və özünü ekstrasens hesab edən Uri Qeller 2025-ci ilin iyun ayında İsrailin İranın nüvə obyektlərinə və hərbi hədəflərinə zərbə endirmək üçün "gizli hərbi ekstrasens qrupu" və süni intellektdən istifadə etdiyi iddiasıyla sensasiyalı bir açıqlama verib.

O, bu barədə "The Jerusalem Post"a telefon müsahibəsində danışıb.

Qellerin sözlərinə görə, onun iddiaları İranın "Javan" qəzetinin keçmiş redaktoru Abdullah Gəncinin "Şir kimi xalqın" əməliyyatı zamanı İsrailin "okkult və fəvqəltəbii qüvvələrdən" istifadə etdiyini

iddia edən son bəyanatı ilə üst-üstə düşür.

"İran hakimiyyəti başa düşdü ki, baş verənləri təkcə mexaniki vasitələrlə və ya kibernetik hücumlara izah etmək mümkün deyil. Bu, elmi anlayışa uyğun gəlir", - Qeller deyib. "Onlar fəvqəltəbii bir şeyin iştirak etdiyi qənaətinə gəldilər - və əsasən haqlı idilər."

İllüzionist həmçinin iddia edir ki, sözügedən "ekstrasenslər qrupu" dərin məxfilik şəraitində fəaliyyət göstərir və Amerikanın "Stargate" layihəsinin başlatdığı təşəbbüsün davamıdır.

Bu Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsi və Milli Təhlükəsizlik Agentliyinin proqramı bir vaxtlar hərbi istifadə üçün psixi qabiliyyətlərin öyrənilməsi ilə məşğul idi və 1995-ci ildə bağ-

lanıb. Layihənin gizli sənədlərində heç vaxt rəsmi izah edilə bilməyən obyektlərin yoxa çıxması halları qeyd olunub.

Qellerin sözlərinə görə, süni intellekt əməliyyata mühüm

təhfə verib:

"Süni intellekt bizə çox kömək etdi. Düşünürəm ki, texnologiyamız sayəsində İsrail bütün müharibələrdə qalib gəlir".

Gömrük işçiləri tərəfindən böyük soyğunçuluq

Hava limanında vətəndaşın qolundan zorla açılaraq anbara qoyulan 25 min dollarlıq saat oğurlanıb; 4 aydır nə saat tapılır, nə də zərər ödənilir

Gəncə şəhəri, Nəriman Nərimanov küçəsi, ev 409-da yaşayan Əliyev Şahin Bəhrəm oğlu tərəfindən "Hürriyyət" qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Rəsmi qurumlar tərəfindən kifayət qədər maddi və mənəvi zərərə məruz qoyulduğunu bildiren şikayətçinin qəzetimiz vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə ünvanladığı məktubu olduğu kimi dərc edirik: "Cənab Prezident!

Biz Ulu öndər tərəfindən qurulmuş və Sizin uğurla idarə etdiyiniz hüquqi demokratik dövlətdə yaşayırıq. Lakin bəzi məmurlar qanunları, Ali baş komandanın göstəriş və tövsiyyələrinə zidd əməllər edərək, mənə, yeni dövlətim, xalqını və millətini sevmə - Azərbaycan Respublikası müharibə və polis veteranına qarşı küllü miqdar maddi və mənəvi ziyan vurublar.

Bildirirəm ki, 26.09.2023-cü il tarixində Dubay-Bakı reysi ilə gələn Heydər Əliyev adına Bakı Hava Limanında gömrük işçilərinin vəzifədən sui-istifadə etmələri və özbaşınalılıqları nəticəsində qolumdan zorla (cinayətkarına) 25 000 ABŞ dolları dəyərində qol saatım alınaraq, anbara qoyulub.

Dəfələrlə müraciət etdikdən sonra mənə bildirildi ki, saat anbardan oğurlanıb və bu barədə Gömrük İdarəsində təhqiqat aparılması aparılıb. 4 ay (qanunla 10 gün olmalıdır) təhqiqat aparılması aparıldıqdan sonra, cinayət işi başlanılması üçün material Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğuna göndərildi.

Bu günə qədər həmin material Baş Prokurorluq tərəfindən araşdırılır və bu barədə AR DİN-in HNBPI-də 16.03.2024, 23.07.2024, 21.12.2024-cü il tarixli, Xəzər Rayon Prokurorluğunda 28.03.2024 və 14.05.2024-cü il tarixli, Baş Prokurorluqda isə 24.10.2024 və 06.02.2025-ci il tarixli, yeni 7 dəfə qərar qəbul olunub. Lakin hələ də araşdırma aparılır və baş vermiş cinayət hadisəsi ört-basdır edilir. Görünür, bu işdə böyük qüvvələr maraqlıdır.

Bu günə qədər nə mənim saatım qaytarılıb, nə də mənə dəymiş maddi ziyan ödənilib. Bu barədə iki dəfə AR DGK-nın sədri Şahin Bağirov və Baş prokuror Kamran Əliyevin qəbulunda olsam da, heç bir nəticə əldə olunmayıb. Əksinə, mənə qarşı özbaşınalıq, hədələr və təxribatlar davam edir.

Mənə qarşı baş vermiş aşağıdakı qanun pozuntuları cavabsız qalır:

- Gömrük işçiləri tərəfindən qolumdan saatım zorla alınıb, yeni xidməti vəzifədən sui-istifadə (soyğunçuluq) edilib. Bu barədə Ulu öndər Heydər Əliyevin məşhur çıxışı var.
- Qanunla məndən alınmış saat ölkədən geri qaytarılması üçün hava limanında saxlanca qoyulmalı olduğu halda, nə üçün kargo anbarına göndərilib?!
- Mən saatı ölkədən geri qaytarmaq üçün ərizə ilə müraciət etsəm də, Gömrük işçilərinin süründürməçilik və özbaşınalılığı nəticəsində 1 aydan çox uzadılib və oğurlanıb.
- Nə üçün faktla bağlı Gömrük İdarəsində təhqiqat aparılması 4 aya yekunlaşıb(qanunla 10 gün müddətində yekunlaşmalıdır)?!
- Mənim qolumdan saatımın alınmasına, anbardan oğurlanmasına aid bütün kamera görüntüləri silinib.
- Bu günə qədər nə mənim saatım qaytarılıb, nə maddi ziyan ödənilib, nə də fakta görə cinayət işi başlanıb, yeni bütün qanun pozuntuları ört-basdır olunub.

Cənab Prezident!

Mən Sizinlə fəxr edirəm və inanıram ki, ədalət öz yerini tapacaq".

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Mövzunu davam etdirəcəyik. Qarşı tərəfin mövqeyini də dərc etməyə hazırıq.

Şəhid atasına qarşı şok dələduzluq

Dələduzluqda ittiham olunan qadın MİDA-dan "güzəştli şərtlərlə" ev almaq adı ilə ailənin 67 min manatını ələ keçirib

Tovuz rayonu, Dondar Quşçu kənd sakini, şəhid atası Qurbanov Ömər Səfər oğlu tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya, Baş prokuror Kamran Əliyevə və Daxili İşlər naziri Vilayət Eyvazova müraciət edən şikayətçinin məktubunu olduğu kimi dərc edirik: "Hörmətli Mehriban xanım! Hörmətli Kamran Əliyev! Hörmətli Vilayət Eyvazov!

cinayətkar dəstə tərəfindən bizim ailəmizin başına olmayan müsibətlər gətirilmişdir. Belə ki, 2023 cü ilin may-iyun aylarında yaxın tanışımızın vasitəsi ilə Muradova Mina Murad qızı bizim ailənin içine yol tapmışdır. Özünü yüksək dövlət orqanlarında sözü-kəpən, ciddi əlaqələri olan birisi kimi tanıtmış və respublikada onun həll edə biləcəyi iş olmadığını bildirmişdir.

O, "MİDA" deyilən qurumun tikdiyi sosial binalardan güzəştli qiymətlə bizə ev alacağına vəd verərək, əvvəlcə 50 000 (əlli min) manat (26 min + 24 min olmaqla) pul al-

5,5 min olmaqla) nəgd pul almışdır. Beləliklə, ümumilikdə 67 000 manatımızı ələ keçirmişdir.

Qeyd edirəm ki, 2023-cü ilin iyul ayında yeganə oğlum, əsgər Qurbanov Səid Ömər oğlu DSX-nın Göytəpə sərhəd dəstəsində qaçaqmalçılıq və narkotiklərlə mübarizə zamanı şəhid oldu. Başımız bərk qarışdı. Ağır stress və əsəb gərginliyi yaşadım. Elə indi də bu vəziyyətdəyik. Yeganə oğul övladımı Vətən yolunda itirdim.

Dəfələrlə bu "iş adamı" Muradova Mina Murad qızına zəng etmişik. Bizdən aldığı pulları qaytarmasını tələb etmişik.

hissəsi şəhid oğlumun "qan pulu" idi. Hazırda bank kreditinə görə faizlər üst-üstə gəlməkdədir. Faizlə birgə 80 000 (səksən min) manatdan çox borcum var. İntihar etmək dərəcəsinə çatmışam.

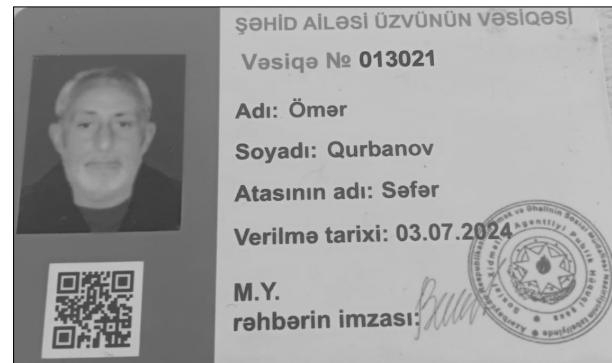
Dələduz Muradova Minaya verdiyim pullar şəhidlərin iştirakı ilə və E-manat vasitəsi ilə olub. Onun şəxsiyyət vəsiqəsinin surəti və "WhatsApp" səs yazışmaları da buna əyani sübutdur.

Hörmətli Mehriban xanım!

Hörmətli Kamran Əliyev!

Hörmətli Vilayət Eyvazov!

Yuxarda göstərilən

faktlarla əlaqədar, təcili olaraq bu dələduz Muradovanın cinayət məsuliyyətinə cəlb edildiyini, mənə dəymiş ziyanın (yaranmış bank faizi daxil olmaqla) ödənilməsinin təmin etməyinizi Sizdən xahiş edirəm.

Yaxın vaxtlarda mənim başıma açılmış bu dələduzluq hadisəsi haqqında ciddi ölçü götürülməse, bütün növ media və sosial şəbəkə üzərindən bu vəziyyəti ictimailəşdirməyə məcburam. Son hədd olaraq Prezident Aparatı qarşısında özümə qəsd edəcəyəm.

Sizə dərin inam və ümidlə, bir gözüyaşlı şəhid ailəsi olaraq xahiş edirəm, bu məsələni qəti və tez bir vaxtda həll edəsiniz".

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Mövzunu davam etdirəcəyik. Qarşı tərəfin mövqeyini də dərc etməyə hazırıq.

Bir şəhid atası kimi Sizə müraciət etməyimin səbəbi odur ki, hazırda Bakı şəhərində yaşayan Muradova Mina Murad qızı və onun əlbir olduğu

mışdır. Daha sonra isə yoldaşıma pensya düzəltmək, ev işinin həllini sürətləndirmək adı ilə əlavə olaraq 17 000 manat (6min + 5,5 min +

Lakin hər dəfə bir yalan danışaraq, bizi aldadıb. Gah 3 günə qaytaracağını, gah da xaricdən böyük məbləğdə pul alacağını bildirərək və s. hər dəfə bir yalan danışır. Hətta bizimlə yanaşı, digər şəxslərdən də bu məqsədlə böyük məbləğdə pullar alaraq, dövlət məmuruna verdiyi haqda və s. sözlər söyləyir. İki ildir bizi yalanlarla yola verir.

Mən bu pulları banklardan kredit olaraq götürmüşdüm. Sonradan ona verdiyim 17 000 (on yeddi) min manatın əsas

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Fikir, söz və məlumat azadlığının, plüralizmin inkişaf etdirilməsi

İyulun 19-da “Rəqəmsal keçidlər: Süni intellekt dövründə informasiya və media dayanıqlılığının gücləndirilməsi” mövzusunda 3-cü Şuşa Qlobal Media Forumu işə başladı. İyulun 21-dək davam edən Forumda 52 ölkədən 140-a yaxın xarici qonaq, o cümlədən 30-dan çox informasiya agentliyi, 7 beynəlxalq təşkilat və 80-ə yaxın media qurumu, həmçinin sahə üzrə əlaqəli digər təşkilatlardan nümayəndələr iştirak edib. Həmçinin, Forumun iştirakçıları arasında əcnəbi media təmsilçiləri ilə yanaşı, Azərbaycanın media nümayəndələri, ekspertlər və rəsmilər də var.

Artıq mediadan bəlli olduğu kimi, Prezident İlham Əliyev də Forumda iştirak edib və bir çox xarici jurnalistlərin suallarını cavablandırılıb. Hansı ki, İ.Əliyevin bəzi açıqlamaları hazırda bir çox ölkələrdə nüfuzlu media subyektlərinin gündəmə mövzusunə çevrilib. Təbii ki, ən azı bu baxımdan, 3-cü Şuşa Qlobal Media Forumunun ölkəmiz və region üçün əhəmiyyəti çox böyükdür. Ümumiyyətlə, media ekspertləri bu Forum haqda nə düşünür?

Mövzu ilə əlaqədar Azərbaycan Demokratik Jurnalistlər Liqasının sədri, Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin İnformasiya Təminatı və Sənədlərlə İş Şöbəsinin müdiri Yadiqar Məmmədlinin fikirlərini öyrənməyə çalışdıq.

Y.Məmmədli hesab edir ki, 3-cü Şuşa Qlobal Media Forumunun çox böyük əhəmiyyəti var: “Bilirsiniz ki, bu il Şuşada artıq 3-cü dəfə Qlobal Media Forumu baş tutub. İlk olaraq onu deyək ki, mənim düşüncəmə görə, doğrudan da bu toplantı çox əhəmiyyətlidir. Bundan əlavə, iş elə gətirib ki, 5 ildən bir Milli Mətbuatımızın yubiley illəri də keçirilir. Bu da daha çox 2000-ci ildən başlayıb. Heydər Əliyev o zaman Milli Mətbuatımızın 125 illiyi ilə bağlı jurnalist adlarını, təltifləri təzədən bərpa etdi, yenidən mükafatlar verilməyə başlandı. Üzərindən 25 il ötüb, hər dəfə 5 ildən bir yubiley tədbirləri baş tutur. Amma son 3 ildə yubiley tədbirlərinin formatı dəyişib, daha çox beynəlxalq format alıb. Mənə elə gəlir ki, bu, zamanla uyğun məsələdir”.

Media eksperti deyir ki, Azər-

len çox sayda jurnalistlər olur və onların təkəcə medianın inkişafı ilə deyil, ümumiyyətlə, ölkə və regionla bağlı verdiyi mesajlar geniş şəkildə yayılır, əks-səda doğurur. Bu baxımdan, mən Forumu çox yüksək qiymətləndirirəm”.

Yadiqar Məmmədli 3-cü Şuşa Qlobal Media Forumunda İlham Əliyevin Ukrayna xalqına müraciətinin əhəmiyyətinə də toxundu: “Qeyd olunduğu kimi, bu il 52 ölkədən 140-a yaxın xarici qonaq iştirak edib. Azərbaycan son illər, məhz 2020-ci ildən artıq yeni ampuudadır. Azərbaycan regionun lider ölkəsidir - müharibədən qalib çıxmış, mühüm nəqliyyat və enerji layihələrinin keçdiyi bir ölkədir. Azərbaycanın bu sahədə

sının son günlərdə Azərbaycana qarşı apardığı qarayaxma kampaniyası da göstərir ki, Azərbaycan Prezidentinin səsləndirdiyi fikirlər təsirli olub. Şuşada keçirilən bu tədbirin əhəmiyyəti də ondadır ki, oradan verilən mesajlar həm Azərbaycanın qədim torpağıdır, vurğulayır, həm də beynəlxalq ictimaiyyətə ünvanlanır. Bu informasiyaların məhz Şuşadan ötürülməsi də onu göstərir ki, Şuşa Azərbaycanın qədim torpağıdır, bizimdir, hər zaman da bizim olacaq. Bu, bizi istəməyən qüvvələrə də cavab formasıdır. Bu səbəbdən də, beynəlxalq forumlar məhz orada keçirilir”.

Y.Məmmədli sosial şəbəkələrdə 3-cü Şuşa Qlobal Media Forumunun əhəmiyyətini kiçiltməyə yönəlik açıqlamaları da tənqid etdi: “Sosial şəbəkələrlə bağlı onu deyim ki, bu platformalar çox vacibdir. Fikirlərin sərbəst ifadə olunması, operativ informasiya mübadiləsi baxımından sosial şəbəkələr dəyərli vasitədir. Amma burada etik normalara əməl olun-

üçün bu fikirlər içindən informasiya dəyəri olanları seçmək və araşdırmaq vacibdir.

Ümumiyyətlə, bu cür beynəlxalq forumların Azərbaycanda keçirilməsi artıq ənənəyə çevrilib. Keçmişdə “Bakı prosesi”, “Sivilizasiyalararası dialoq” kimi təşəbbüslər də vardı. Azərbaycan çox böyük tədbirlərə ev sahibliyi edir. Bu sahədə Azərbaycan çox təcrübəlidir. Medianın inkişafına xüsusi təsir göstərir. Hazırda isə Azərbaycan həm COP 29, həm də media sahəsində böyük tədbirlər keçirməyə qadirdir və bu təcrübə artmaqdadır. Bu Forum həm yerli jurnalistlərin inkişafına, həm də medianın beynəlxalq əlaqələrinin möhkəmlənməsinə xidmət edir. Amma medianın özündə də boşluqlar var - bunlar müzakirə olunmalı, aradan qaldırılmalıdır. Media inkişaf etməlidir və bu inkişafın təməli onun iqtisadi müstəqilliyindən keçir. Reklam bazarı, sərbəst fəaliyyət imkanları yaradılmalıdır.

Sonda da sizi və “Hurriyyet” qəzetini 150 illik Milli Mətbuat yu-

Şuşadan dünyaya verilən mesaj

Yadiqar Məmmədli: “3-cü Şuşa Qlobal Media Forumunu çox yüksək qiymətləndirirəm”

“Azərbaycan 2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsini zəfərlə başa çatdırdıqdan sonra bizim mətbuatla bağlı məsələ artıq yalnız daxili deyil, beynəlxalq səviyyəyə çıxıb”

baycan 2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsini zəfərlə başa çatdırdıqdan sonra bizim mətbuatla bağlı məsələ artıq yalnız daxili deyil, beynəlxalq səviyyəyə çıxıb: “Bu da, daha çox Türkiyə üzərindən jurnalist əməkdaşlığının qurulması ilə müşahidə olunur. Ancaq mənə elə gəlir ki, son 3 ildə - bu il üçüncü dəfə keçirilən Beynəlxalq Forum daha çox cənab Prezidentin verdiyi mesajlarla yadda qalır.

Cənab Prezidentin iştirakı ilə keçirilən bu görüşdə xaricdən gə-

reytinqi artıb və onun iştirakı olmayan beynəlxalq layihələr sual altına düşür. Azərbaycan bu məsələlərdə öz mövqeyini bildirir.

Sonuncu görüşdə cənab Prezidentin səsləndirdiyi bəzi fikirlər, xüsusilə Ukrayna ilə bağlı “heç zaman işgalla barışmayın” mesajı beynəlxalq mediada geniş yayılıb və təqdir olunub. Bu, Azərbaycanın cəsarətli və prinsipial mövqeyinin göstəricisidir. Hansı ki, bu, Qərb mətbuatında da çox yayılıb.

Bundan əlavə, Rusiya media-

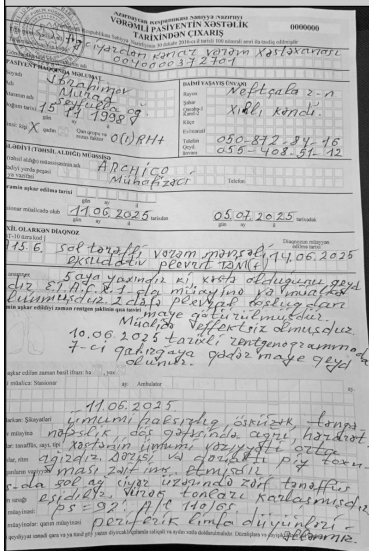
maması, yalan və təxribat xarakterli məlumatların yayılması problemi də mövcuddur. Jurnalistlər

bileyi münasibətilə təbrik edir, uğurlar arzulayıram!”

“Hurriyyet”

Netçala sakini “Archico” MMC şirkətinin rəhbərliyini ittiham edir...

Netçala rayonu, Xınlı kənd sakini İbrahimov Murad Seyfulla oğlu tərəfindən Hurriyyet.az saytına şikayət daxil olub. Şikayətçi bildirir ki, “Archico” MMC şirkəti ona qarşı haqsızlıq edir:

“Mən, İbrahimov Murad Seyfulla oğlu, yazaraq bildirirəm ki, “Archico” DSX Sanqaçal layihəsində 5 ay işləmişəm. 5 ay sonra səhhətimdə ciddi problemlər olduğu üçün bulleten götürmüşəm. 2 aydır müalicə alıram. Hazırda vələm xəstəliyindən əziyyət çəkirəm.

2 ay ərzində şirkət mənim kartıma 74 manat, bir dəfə isə 11 manat pul köçürüb. Özlərindən soruşduğum zaman isə deyirlər ki, əmək stajın az olduğu üçün belə olmalıdır. Xəstəliyim olduğu üçün işdən uzaqlaşmaq məcburiyyətində qalmışam. Bu da mənə verilən dəyər. Şirkətdən deyirlər ki, hara istəyirsən şikayət et, sənə düşən budur”. Məsələ ilə bağlı “Archico” MMC-nin Maliyyə İdarəsi ilə əlaqə saxlamağa çalışsaq da, zənglərimiz cavabsız qaldı.

Jalə FAMILQIZI

“Evimiz uçmaq təhlükəsi altındadır”

Lerik sakini Prezidentə müraciət etdi

Lerik rayonunun Kornədi kənd sakini Elxan Kərim oğlu Yəhyayev Prezident İlham Əliyevə müraciət edərək, yaşadığı evin qəzalı vəziyyətdə olduğunu və ailəsinin ciddi təhlükə altında yaşadığını bildirib. O, redaksiyamıza müraciətində qeyd edib ki, 1959-cu ildə tikilmiş evi, yerin sürüşkən olması səbəbindən, hazırda uçmaq üzrədir:

“Evin divarlarında iri çatlar yaranıb, pol sınımış, binövə daşları dağılıb. Bir sözlə, ev yaşamaq üçün tam yararsız vəziyyətə düşüb. Ailə üzvlərim hər an qorxu içində yaşayır. Biz kasıb yaşayırıq, maddi imkanımız yoxdur”.

Elxan Yəhyayev müraciətində Prezidentin və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın humanist və qayğıkeş fəaliyyətinə güvəndiyini bildirərək, qəzalı vəziyyətdə olan evin yenidən qurulması və ya dəstək verilməsi üçün aidiyyəti qurumlara göstəriş verilməsini xahiş edib:

“Gələcəkdə baş verə biləcək bədbəxt hadisənin qarşısını almaq üçün Sizdən kömək gözləyirik. Ümidimizi dövlətimizdən kəsməmişik və inanırıq ki, bizim bu ağır vəziyyətimizə biganə qalmayacaqsınız”.

Müraciət müəllifi, qanun çərçivəsində ona və ailəsinə mümkün olan dəstəyin göstəriləcəyinə ümid etdiyini bildirib.

KƏNAN

İcra başçısının qardaşı Ucarı talan edir

Müşfiq Məmmədovun qanunsuz əməlləri haqda şok müraciət

Ucar rayon sakinləri - Seyidov Sadiq Əhməd oğlu, Ağayev Məhəmməd oğlu, Dadaşov Müşfiq Şakir oğlu, Səfərov Zəhid Mikayıl oğlu, Kərimova Mətanət Rəsim qızı, Rəhimova Bənövşə Qasım qızı, Nəsirova Nəzrin Vahid qızı və digərləri tərəfindən “Hurriyyet”in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Ucar Su Meliorasiya Sistemlərinin İstismarı İdarəsindən şikayət edən sakinlərin müraciətini olduğu kimi dərc edirik:

“Biz, Ucar rayonunun bir qrup sakinləri olaraq, rayon ərazisində baş verən ciddi qanunsuzluq və talançılıq halları ilə bağlı ictimaiyyəti məlumatlandırmaq zərurəti hiss edirik.

Son bir ay ərzində Ucar Su Meliorasiya Sistemlərinin İstismarı İdarəsi tərəfindən 552 metrədən çox uzunluğa malik, böyük diametrlə su boruları qanunsuz şəkildə yerdən qazılaraq çıxarılıb və satılıb. Əldə etdiyimiz məlumata görə, həmin borular bu idarənin balansında deyil və onların satılması tamamilə qanunsuzdur. Bu, açıq-aşkar dövlət əmlakının mənimsənilməsi və vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə halıdır.

Ən narahatedici məqam isə odur ki, bu qanunsuz əməliyyatları həyata keçirən şəxslər - idarənin müdiri Müşfiq Məmmədov və onun müavini Zaur Əzizov cəzasızlıq mühiti içində daha da azğınlaşaraq, sakinlərə məxsus su və kanalizasiya borularına da göz dikə bilirlər. Bu faktlar Ucar sakinlərini ciddi narahat edir.

Müşfiq Məmmədov

Xüsusi olaraq qeyd etmək istəyirik ki, Müşfiq Məmmədov, Ucar Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Mənsur Məmmədovun doğma qardaşıdır. Bu səbəbdən onun məsuliyyətdən yayınması və toxunulmazlıq mühiti yaradılması ilə bağlı şübhələrimiz artmaqdadır.

Sonuncu belə qanunsuz əməliyyat Məlikbəlli Qurban küçəsi ilə üz-büz yerləşən yaşayış binasının ərazisində həyata keçirilib. Bu fakt çoxsaylı şahid ifadələri və vizual sübutlarla təsdiqlənir.

Ucar Su Meliorasiya Sistemlərinin İstismarı İdarəsinə məxsus texnikalar pullu, şəxsi işlərə cəlb edilir. Ancaq kəndlərdə su kanalları lildən, qamışdan və kol-kosdan qətiyyətlə təmizlənilir. 100-200 metr məsafədə aparılan təmizlik işləri üçün tərtib edilmiş sənədlərdə bu rəqəmi 100 dəfə şişirdib, ayrılan vəsaiti talan

Zaur Əzizov

edirlər.

Biz, Ucar sakinləri olaraq, Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu yanında Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Baş İdarəsindən bu məsələni ciddi və obyektiv şəkildə araşdırmağı, eləcə də vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə edən şəxslərin qanun qarşısında cavab verməsini təmin etməyi tələb edirik.

Bu cür hallar nəinki vətəndaşların əmlak və təhlükəsizlik hüquqlarına təhdiddir, eyni zamanda dövlətin nüfuzuna və qanunun aliliyinə açıq hörmətsizlikdir. Məsuliyyətli və şəffaf media nümayəndələrindən bu məsələyə diqqət ayırmağı və ictimailəşdirməklə bizə dəstək göstərməyi xahiş edirik”.

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

“Deyir ki, bilirsən, mən kimlərlə işləyirəm?!”

Şəki sakini “Fayton” MMC rəhbərindən şikayətçidir

Şəki rayonu, Böyük Dəhnə kənd sakini Səmədov Zahir Tahir oğlu tərəfindən Hurriyyet.az saytının redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi bildirir ki, “Fayton” MMC-nin rəhbəri Məmmədov Rəhəb Həbib oğlu onun əmək haqqını vermir:

“Mən, Səmədov Zahir Tahir oğlu, bildirirəm ki, 9 ay “Fayton” MMC şirkətində rəsmi şəkildə - əmək müqaviləsi ilə çalışmışam. Hazırda əmək müqaviləmə son verilib. Qanuna əsasən, aşağıda yazdığım müavinat-

ları almalıyam:

1. İşlədiyim dövr üçün tam əmək haqqı;
2. İstifadə olunmamış məzuniyyət günlərinə görə kompensasiya.

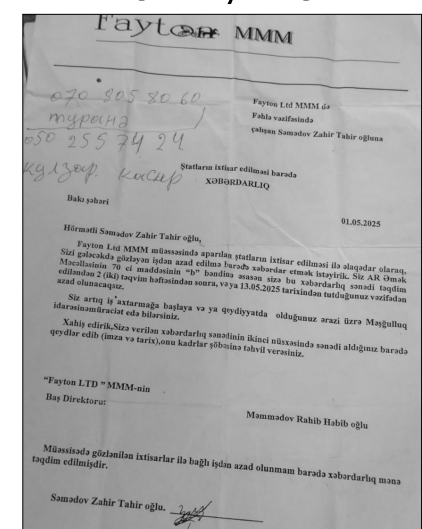
Əmək Məcəlləsinin 174.177 və 179-cu maddələrinə əsasən, bu ödənişlər gecikdirilmədən tam şəkildə olunmalıdır.

Onu da qeyd edim ki, məhkəmə qərarı olmadan işçinin əmək haqqının onun razılığı olmadan hansısa borca çıxılması da qanunsuzdur.

Mən, sizin sayt vasitəsilə haqqıma girən şirkət rəhbərinə üz tutub, ödənişlərimi gecikdirmədən ödəməyini tələb edirəm. Əks halda, məhkəməyə müraciət edəcəm.

“Fayton” MCC -nin rəhbəri Məmmədov Rəhəb Həbib oğlu məni təhdid edərək, “bilirsən, mən kimlərlə işləyirəm?!”, - deyir.

Məsələ ilə bağlı “Fayton” MMC-nin rəhbəri Məmmədov Rəhəb Həbib

oğlu ilə əlaqə saxlaya bilmədik. Şirkətin mühasibi Turanə xanım isə suallarımızı cavabsız qoydu.

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Milli mətbuatımızın təməl daşı - "Əkinçi"

Həsən bəy
Zərdabi

Əkinçi

22 iyul - Milli Mətbuat Günü

Bir sənəliyi - 3 manat
Altı aylığı -
1 manat 50 qəpik

Poşt xərci
qəzet basdıran ilədir

Hər kəs öz işləri barəsində
bu qəzetdə e'lamnamələr
basdıra bilər. Belə
e'lamnamələr basdıran
kəslər lazımdır ki, e'lam-

Əkinçi

riz nümunəsidir. Eləcə də, milli
özünüdərk, tarixi yaddaş və milli
kimliyin qorunması yönündə də
dəyəri ölçüyəgəlməz qayğının
göstəricisidir.

Bəli, dərin köklərə, tarixi ənənələrə, milli-mənəvi dəyərlərə söykənən Azərbaycan mətbuatı bütün dövrlərdə xalqımızın maariflənməsində, mədəni-mənəvi yüksəlişində mühüm rol oynayıb. Yarandığı gündən şüurlarda inqilabi rezonans yaradıb, xalq cəhalet və xurafat mənəsinə xilas edib, elmə, təhsilə yönəltmək tərəqqiyə səsləyib, səfərkə, parlaq amalla bu yolda fədakarcasına irəliləyib. Bu nəcib, ümdə və müqəddəs missiyanın banisi isə dövrünün görkəmli maarifpərvər ziyalı Həsən bəy Zərdabi olub. Ölkə Prezidentinin imzaladığı sərəncamda vurğulandığı kimi, 150 il əvvəl - 1875-ci il iyulun 22-də görkəmli ziyalı, təbiətşünas alim və maarifçi-publisist Həsən bəy Zərdabinin Azərbaycan dilində nəşr etdirdiyi "Əkinçi" qəzeti milli mətbuatımızın ilk nümunəsi və ölkəmizin həyatında mühüm hadisə kimi tarixə düşmüşdür. Cəmi iki il fəaliyyət göstərən qəzet maarifçi ideyaların carçısı olmuş, milli oyanışın, özünüdərk yaranmasına, ictimai-siyasi şüurun, eləcə də, bədii fikrin daşıyıcısı olan mütərəqqi jurnalist nəslinin yetişməsinə töhfələr vermişdir.

Həsən bəy Zərdabi sonralar, daha doğrusu, 1905-ci ildə "Həyat" qəzetində yazdığı "Rusiyada əvvəlinci türk qəzeti" adlı məqaləsində bu şərəfli missiyanı necə və hansı çətin şəraitdə yerinə yetirdiklərini bütün çətinlikləri ilə açıb göstərmişdir. Məqaləsində böyük yanğı ilə qeyd etdiyi, "...Hər kəsi çağırırəm gəlməyir, göstərirəm görməyir, deyirəm qanmayır..." ifadələri onun çəkdiyi əzabları, iztirablarını da dolğunluqla göstərir.

Beləcə, son dərəcə mürəkkəb ictimai-siyasi proseslər burulğanında, cəhalet və nadanlığın tüğ-

yan etdiyi bir mühitdə öz ana dilində milli mətbuat yaratmaq, onu yaşatmaq, xalqa, millətə sevginin göstəricisi olmaqla Zərdabinin bu sevgidən qaynaqlanan qüdrətli iradəsini, əzmini də təzahür etdirir.

Sarsılmaz inam, monolit iradə sayəsində təməli qoyulan milli mətbuatımız sonrakı illərdə daha da şaxələndi, genişləndi. Görkəmli maarifçinin başladığı müqəddəs missiya dövrün işıqlı zəka sahibləri, maarifpərvər ziyalıları tərəfindən uğurla davam etdirildi. Müxtəlif ünvanlarda ayrı-ayrı adlarda yeni-yeni mətbu orqanlar yaradıldı. Onlar milli oyanış prosesinin aparıcı ideoloji tribunalarına çevrildi, ümummilli məfkurənin, ideologiyanın daşıyıcı funksiyasını layiqincə yerinə yetirdilər.

Müstəqilliyimizin bərpasından, xüsusən də ulu öndər Heydər Əliyevin xalqın çağırışı ilə yenidən hakimiyyətə qayıdışından sonra milli mətbuatımızın da önündə yeni üfüqlər açıldı. Ölkəmizdə ictimai-siyasi sabitliyin bərqərar olması, demokratik dəyərlərin, o cümlədən, söz və mətbuat azadlığının, fikir plüralizminin vüsəti mətbuatın da inkişafına stimula verdi. Digər sahələr kimi mətbuatımız da dövlətin diqqət və qayğısı sayəsində yeni yüksəliş mərhələsinə qədəm qoydu. Kütləvi informasiya vasitələrinin maddi-texniki bazalarının gücləndirilməsi səmərəli fəaliyyətləri üçün münbit şərait yaradırdı. Ümummilli lider H.Əliyevin sərəncamı ilə "Əkinçi" qəzetinin fəaliyyətə başladığı 22 iyul tarixi Milli Mətbuatın yaranma günü kimi qeyd olunmağa başladı.

Milli mətbuata qayğı Prezident İlham Əliyevin də daim diqqətində olduğu prioritet məsələlərdən olub. 2009-cu ildə Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiyaların İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun yaradılması, dövlət orqanları və ictimaiyyətə mətbuat əlaqələrinin möhkəmləndirilməsinə xidmət edən

Milli Mətbuat Şurasının yaradılması da bu diqqətin, qayğının təzahürüdür. Bu sırada jurnalistlərə, qələm adamlarına diqqət və qayğı da təqdir olunması faktı kimi vurğulanmalıdır.

Bu gün ölkəmizdə yüzlərlə qəzet, jurnal, onlarla televiziya, radio kanalları, elektron informasiya vasitələri fəaliyyət göstərir. Qloballaşma prosesinə təkən verən çoxşaxəli media məkanı cəmiyyət həyatının bütün sahələrinə işıq tutur, ən aktual mövzularla dünya arenasına Azərbaycan gerçəkliyini çatdırır.

Bu mənada, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin 2021-ci il 12 Yanvar tarixində imzaladığı "Azərbaycan Respublikasında media sahəsində islahatların dərinləşdirilməsi haqqında" fərman da bu sahənin inkişafına yeni imkanlar yaradıb.

150 yaşlı Azərbaycan mətbuatı haqqında söz açmışkən bu möhtəşəm salnaməni yaranan fədakar jurnalistlər barədə də danışmaq bizim yerinə düşər. Belə ki, milli-mənəvi dəyərlərə sadıq jurnalistlərimiz pak məfkurə işığında öz missiyalarını ləyaqətlə yerinə yetirirlər. Onlar ictimai-siyasi, sosial-mədəni proseslər fonunda Azərbaycan gerçəkliklərini tarixi yaddaş salnaməsinə yazmaqla, operativ olaraq dünya ictimaiyyətinə də məqamında çatdırırlar. Bu, istər birinci, istərsə də ikinci Qarabağ müharibəsi zamanı özünü dolğun şəkildə təzahür etdirib. Bu yöndə əsil vətənpərvərlik nümunəsi nümayiş etdirib örnək olası media nümayəndələrimiz, hətta qəhrəmanlıq edib şəhidlik zirvəsinə ucalan jurnalistlərimiz də az olmamışdır. Onlar arasında Milli Qəhrəmanlarımız Salatin Əsgərova və Cingiz Mustafayevin göstərdikləri peşəkarlıq rəşadət, müharibə dövrü jurnalistikası üçün bir məktəb kimi təqdirəlayiqdir. Onların müharibənin dəhşət saçan od-alovu işərisində ölümün gözüne dik baxıb erməni vəhşiliklərini dünyaya bəyan etmələri, əliyalın dinc əhaliyə qarşı insana xas olmayan

amansızlıqlara göz yummamaları xalq qarşısında misli görünməmiş vətənpərvərlik nümunəsidir. Eləcə də, 2020 -ci ildə Vətən müharibəsinin ilk anlarından jurnalistlərin cəbhələrdə fəaliyyətləri, ədalətli savaşımızın hamıya çatdırılmasında xidmətləri fəxarət duyduğumuz rəşadətli parlaq təzahürü idi. Onlar şəhidlərin, qazilərin qəhrəmanlıqlarını dolğunluqla yazılı salnaməmizdə tarixləşdirdilər.

Yeri gəlmişkən, o zamanlar bütöv media nümayəndələrinin müsəlləh əsgər olub qələbə ruhuna köklənərək etdikləri fədakarlıq da xüsusilə vurğulanmalıdır. Həmin vaxtlar bir tele-jurnalist kimi bu tarixi salnamənin yazılmasının şahidi olmağım, az da olsa əməyimin keçməsi səbəbi ilə qürur yaşamışam. Şəhid övladını qarşılayan valideynlərdən müsahibə alarkən onların göz yaşlarını içlərinə axıdıb qürurla "Vətən sağ olsun"! nidarından, qələbə sevinci ilə öyünlərindən fəxarətli olduğum vaxtlar az olmayıb. Şəhid ailələrinin övladlarının haqq savaşını uğrunda şəhidlikləri ilə təsəlli tapmaları, Ali Baş Komandanın "Dəmir Yumruq" hərəkəti adı altında ümumxalq birliyinin tarixi zəfərə yol açması əsrlər boyu milli yaddaş saxlanıcı olan mətbuat nümunələri - qəzet və jurnal səhifələrində, kütləvi informasiya vasitələrinin fondlarında qalıb nəsil-dən-nəsilə ötürüləcək.

Bəli, bu mənada jurnalist peşəsi son dərəcə çətin, məsuliyyətli, çətin olduğu qədər də şərəfli və ləyaqətli sənətdir.

Azərbaycan media nümayəndələri bu gün də Vətən, yurd sevgisiylə zamanın tarixi salnaməsinin yeni səhifələrini dolğunluqla yazmaqda davam edirlər. Bu səhifələrdə günün ən aktual hadisələri, eləcə də igid oğulların qanları, canları bahasına işğaldan azad etdikləri torpaqlarda aparılan genişmiqyaslı quruculuq, abadlıq, bərpa işləri, 30 illik həsrətdən sonra doğma yurdlara gerçəkləşən böyük qayıdış hadisələri parlaq ifadəsini tapır.

Bu müqəddəs missiya 150 illik yubileyini qeyd edəcəyimiz "Əkinçi" qəzetindən başlayan yolumdur. Bu tarixi yol qaranlıqdan işığa, cəhaletdən aydınlığa, durğunluqdan tərəqqiyə, inkişafa, maarifçilikdən elmi yüksəlişə, yeni zəfərlərə doğru marafonda, yürüşdü. İstiqaməti zirvəyə, yüksəlişə, inkişafa, tərəqqiyə tuşlanan media marafonu mətbuatımızın banisi H.B.Zərdabinin açdığı ciğir, geniş koordinatla şaxələndirilmiş milli yaddaşımızın möhtəşəm salnaməsinin zənginləşdirməkdir.

Yolumuz nurlu, qələmimiz iti, məramımız saf, gələcəyimiz daha aydın və uğurlu olsun!

Adilə SƏFƏROVA
Azərbaycan Respublikasının
qəzetdən mədəniyyət işçisi,
teatrşünas

Qarabağ veteranı əlillik verilməməsindən şikayətçidir

Ağdaş rayonu, Yenice kənd sakini Məhərrəmov Kəmalə Təhvil qızı tərəfindən Hurriyyet.az saytının redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində olan Tibbi-Sosial Ekspert Komissiyasından narazılığını bildirir:

"Mən, Məhərrəmov Kəmalə Təhvil qızı, yazaraq bildirirəm ki, həyat yoldaşım Məhərrəmov Seyfəddin Qəhrəman oğlu 1-ci Vətən müharibəsinin iştirakçısı olub. Ağır xəstədir. Dəfələrlə yaddaş pozğunluğu yaranıb və intihara cəh edib. Xəstəliyinin ağırlığı barəsində sənədlərdə də yazılıb. Lakin dəfələrlə nazirlik əlillik üçün müraciətimizə imtina cavabı verir.

Maddi imkanımız olmadığı üçün həyat yoldaşımı müalicə etdirə bilmirik. Bu səbəbdən, vəziyyəti ağırlaşır.

Məsələ ilə bağlı məhkəməyə də müraciət etmişəm. 2024-cü ildə sənədlərimiz yenidən göndərdik ki, bəlkə insafa gəlib müalicə üçün əlillik verələr, yenə imtina verdilər.

Həyat yoldaşımın diaqnozunda xəstəlikləri göstərilib. Qıcolma və intihara cəhd. Dövlət tərəfindən ona qayğı göstərilərsə, mən o dərmanları necə alım?!"

Məsələ ilə bağlı Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyinin mətbuat xidmətindən bildirdilər ki, Ağdaş rayon sakini 1975-ci il təvəllüdlü Məhərrəmov Seyfəddin Qəhrəman oğlu əlilliyinin qiymətləndirilməsi ilə bağlı tibb müəssisəsi tərəfindən rəsmiləşdirilən forma-88 göndərişi əsasında 05.12.2024-cü il tarixdə Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyində əyani müayinə edilib:

"Müayinə zamanı vətəndaşın hazırkı sağlamlıq vəziyyətinin əlillik təyinatına əsas vermədiyi müəyyən edilib. Bu səbəbdən, müvafiq qanunvericiliyə uyğun olaraq, diaqnozun əlillik əlaməti təyin etməməsi barədə qərar qəbul edilib.

Hazırda isə Seyfəddin Məhərrəmovun əlilliyinin qiymətləndirilməsi ilə bağlı tibb müəssisəsi tərəfindən heç bir yeni göndəriş rəsmiləşdirilməyib. Tibb müəssisəsi tərəfindən şəxslə bağlı yeni forma-88 sənədi rəsmiləşdirildikdən sonra onun əlilliyi qanunvericiliyə uyğun olaraq təkrar qiymətləndirilə bilər".

Jalə FAMILQIZI

PSEVDO-YANĞIN

Son zamanlar nələr gördük, nələr eşitdik!..

Eldəniz QULİYEV

İtin öz yiyəsini tanımadığı ölkə də ayrı bir aləm imiş... Yəni bu gün it də, onun sahibi də mövcud vəziyyətdən məmnundurlar: it özbaşınalığından, sahibi isə öz başını saxlamaq həyində olduğundan...

Bir müddət əvvəl Cəfər Cabbarlı adına "Azərbaycanfilm" kinostudiyasının pirotexniki avadanlıqlar anbarında partlayış, ardınca da yanğın baş verdi...

Konsprologiyanı-filanı bir yana qoyuram, üstəlik dəqiq sübutu olmayan hər hansı məsələ haqqında nə isə yanlış iddiada bulunub da, imanımı yandırma bilərəm. Amma bu müthiş hadisə təsadüfdən daha çox qəsdən törədilmiş cinayət əməlinə oxşadı. Niyə? Çünki - "başına gələn başmaqçı olar", - dəfələrlə bu sayaq psevdo-yanğınların - kimlərsə tamahı ucbatından yaşıllıq zonalarında "ağac soyqırımı" həyata keçirilməsinin, şəhərin gözəgəlimli yerlərində köhnə yaşayış evlərinin sakinlərin başına ucurulmasının, tarixi əhəmiyyət daşıyan binaların sökülüb, yerində əndirabadi göydələnlər tikilməsinin və sair və ilaxır bu kimi nəfsanə əməllərin canlı şahidi olmuşuq...

Bu sırada, şəhərin ən gözəl yerlərinin birində yerləşən kinostudiya da istisna deyil. "Azərbaycanfilm" çoxdan və çoxları üçün ağız sulandıran yağlı tikəyə çevrilib... Yaşıllığa bürünmüş böyük ərazisi, cazibədar arxitekturası, ətrafının gedişli-gəlişli, qələbəlik olması və s. - "yağlı məkan!", "rahat-hulqum!"

Bu ərazidə neçə-neçə restoran, kafe, bar, şadlıq sarayı, çeşidli ticarət obyektləri, saunalar, gecə klubları, massajxanalar, çayxanalar və digər-digər "xanalar" qurub-quraşdırıb işlətmək olar?! "Əsil xəzinə - qaz vur, qazan doldur!"

Reallıq budur ki, bu gün "bərkdən" işbazların belə obyektdə "göz qoyması", az qala normal sayılır. Və nə yazıq ki, çoxları bu reallığın acısını hiss etmir, ya hiss etmək istəmir.

Müəmmalı yanğın hadisəsinin təsa-

düf, yaxud, əksinə, qurama oyun olması isə bir çox haqlı suallar doğurur. Bu xüsusda, məşhur bir məsəl xatırlatmaq yerinə düşür: "Həyat elə bir oyundur ki, onun qaydalarını oyunun sonuna yaxın yaxşı öyrənirsən. Onda da çox gec olur".

Dövlətin yeganə kinostudiyası olan "Azərbaycanfilm" bu gün atəş nöqtəsindədi və təəssüf ki, cavab atəşi ilə qarşı tərəfi susdurmaq iqtidarında deyil... Bu gün bunu dərk etməsək, sabah gec ola-çaq, çox gec!..

LUN şərepli yolçusu, ən əsası isə, - əsl SƏNƏT OCAĞI olub. Bu məkanda, bu OCAQDA neçə-neçə kinodramaturqlar neçə-neçə ssenarilər yazıb, neçə-neçə istedadlı bəstəkarlar, rəssamlar öz bən-zərsiz, qürur duyulması sənət nümunələrini yaradıb, görkəmli, xalqın əfsanə saydığı rejissorlar neçə-neçə kino-filmlər çəkib... Bütün bunları unutmaq, bütün bunların üzərindən çalın-çarpaz xətt çəkmək, bütün bunları görməzdən gəlmək olarmı, həzarat?! Günah deyilmi?..

...Təpəgöz içtəhali oyunçuların mövcudluğu barədə zaman-zaman xəbərlər dolamaqda idi və bu xəbərlər təəssüf, təlaş, hətta qorxu hiss doğururdu. Bununla yanaşı, taleyinə "KİNO" yazılmış incəsənət xadimləri ölkə başçısının, qanunvericiliyin, o cümlədən Mədəniyyət Nazirliyinin "Azərbaycanfilm"-i vandal hücumlardan qoruyacağını zənn edirdilər (və bu ümid hələ də ölməyib). Hərçənd, məlum hadisədən sonra çoxlarına məlum oldu ki, Mədəniyyət Nazirliyinin heç eyninə də deyil, belə bir sənət ocağı var, ya yox. Açıqı, MN bu məsələyə münasibətdə özünü elə əvvəllər də biganə, dişsiz, daha doğrusu, "dişsiz ağızın marçılı-tısı" kimi aparırdı. Səlahiyyət sahibləri və səlahiyyətli qurumların əksəriyyəti (eləcə də, Azərbaycan Kinematografçılar İttifaqı və Azərbaycan Dövlət Kino Agentliyi), qorxudanmı, mənfəətperəst maraqlardanmı, yaltaqlıqdanmı (?) başlarını tısbağa kimi qınlarına çəkiblər. Və heç ağıllarının ucundan belə keçirmərlər ki, axı, "Azərbaycanfilm" kinostudiyası ölkə tətixinin, mədəniyyətinin salnaməsi, milli-mənəvi dəyərlərin, ictimai şüur və ləyaqətin istinad sütunlarından biridir. Və O 100 ildən artıqdır ki, məbədə aparan YO-

Təəssüflər ki, deyəsən, bu dəfə "ssenarini" yazan ssenaristlər də, "filmi" çəkən rejissorlar da tamam özgə bir "sənətin" peşəkarlarıdır - yumurtadan yun qırmaq peşəsinin!..

Şəxsən mənə görə, bu gün bizlər "Azərbaycanfilm"-i göz-bəbəyimiz təki qorumalıyıq, buna, sadəcə, alternativ yoxdur, "Azərbaycanfilm"-in yandırılması cəhdi, eynən, Azərbaycan tarixinin çox dəyərli bir parçasının yanib-yaxılması deməkdir!..

Hamiya aydın olsun deyə təkrar edirəm: əgər o müdhiş yanğın-partlayış hadisəsi qəsdən, yeni kimlərsə merkantil maraqları səbəbindən baş veribse, deməli, xalqın tanıdığı, sevdiyi, özünə kumir saydığı (və səd heyif ki, bu gün həyatda olmayan) neçə-neçə böyük sənətkarın - aktyorların, rejissorların, ssenarist, bəstəkar, rəssamların nigarən ruhları hazırda əzab-istirab içində qovrulacaq, qıvrılacaq-qıvrılacaq qalib...

P.S. "Oldu... yaşadı... öldü..." - bizlər taleyin bu üçcə kəlməsini "yazana" qədər neçə-neçə məşəqqətlər, əzab-əziyyətlər görür, nə qədər səhvlər edir, nə qədər pis əməllərin şahidi oluruz, Allah!

DTX "Abu Malik"i necə ələ keçirdi...

Məhəmməd Əliyev Azərbaycanda məhkəmə qarşısına çıxarıldı

Azərbaycan vətəndaşlarını xaricdə xüsusi xidmət orqanlarına əməkdaşlığa təhvil verən, əməkdaşlıq etməyənlərin həmin xarici ölkədə həbs edilmələrinin təşkilində iştirak edən "Abu Malik" təxəllüsü şəxs müəyyən edilərək ələ keçirilib.

Bu barədə 18 iyul 2025-ci ildə keçirilmiş məhkəmə baxışı materiallarından məlum olur.

Belə ki, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti (DTX) tərəfindən keçirilmiş anti-terror tədbirləri nəticəsində 2022-ci ilin sentyabr ayından xarici xüsusi xidmət orqanları ilə "Abu Malik" təxəllüsü ilə

əməkdaşlıq edən həmin şəxsin Azərbaycan vətəndaşı Əliyev Məhəmməd Şirin oğlu olduğu məlum olub.

Bu əməlləri xarici ölkə ərazisində törədən Məhəmməd Əliyev DTX-nin keçirdiyi əməliyyat-istintaq tədbirləri ilə ələ keçirilərək Azərbaycanda məhkəmə qarşısına çıxarılıb.

Məlum olur ki, öz ətrafında radikal dini təriqətə meyilli şəxslərdən ibarət terror-təxribat qruplaşması formalaşdırmağa çalışan və bunun üçün vətəndaşlarımızı tələyə salan Məhəmməd Əliyev özü əməliyyatçıların qurduğu tələyə düşüb.

Hazırda DTX-də davam edən cinayət işi üzrə Məhəmməd Əliyevə AR Ci-

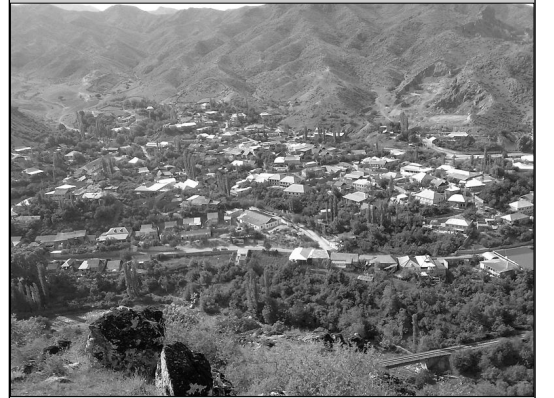
nayət Məcəlləsinin 274-cü (dövlətə xəyanət) maddəsi ilə ittiham irəli sürülərək, barəsində Səbail Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə 4 ay müddətinə həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Göyçay rayonu, Çaxırlı kənd sakinləri - Tehran Məmmədov (şəhid atası), Ramin Əsgərov, Mahir Sadıqov (1-ci dərəcəli gözdən əlil), Dəyanət Sadıqov, Xətai Əsgərov, Ceyhun Rəsulov, Sehiran İbrahimov və Sahib Sadıqov tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçilərin müraciətini olduğu kimi dərc edirik:

Bələdiyyə sədrinin sənəd verdiyi torpağın 3 "sahibi" çıxdı...

Göygöl rayon, Yeni Qızılca kənd sakini Əzizova İlhamə Əliağa qızı tərəfindən Hurriyyet.az saytının redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçinin məktubunu olduğu kimi dərc edirik:

"Mən, Əzizova İlhamə Əliağa qızı, 25 ildir ki, Göygöl rayon Yeni Qızılca kəndində yaşayıram. 2007-ci ildə kənd Bələdiyyəsinin sədri Azad müəllimdən torpağıma dair sənəd almışam. 2009-cu ildə isə Hacıyev Vüqar adlı şəxs bizə məxsus olan və yaşadığımız torpaq sahəsinin onun yeri olduğunu iddia edib. Həmin şəxsə dedim ki, mən buranı zəbt etməmişəm, bu ərazi mənim şəxsi mülkümdür, sənədimi kənd Bələdiyyəsinin sədri Azad müəllimdən almışam.

Lakin 2009-cu il, 31 iyul tarixində Göygöl Rayon Məhkəməsində Həsənova Elmira Xandəmir qızının sədrliyi, Cəfərova Şəfiqə Pənah qızının katibliyi ilə keçirilən məhkəmə prosesi zamanı bizə məxsus ərazinin Hacıyev Vüqar Təriyel oğlunun sahəsi olduğu deyildi. Əlimizdə olan sənədlərə baxmayaraq, məhkəmə evlərin sökülməsinə qərar verdi.

Evlərimiz ucurulmasın deyərək Hacıyev Vüqar Təriyel oğluna, məhkəmənin qərarına əsasən, 4 min AZN verib, alqı-satqı etdim. Əlimdə sənədlərim var. Alqı-satqı müqaviləsi, torpağın ölçü və planına aid sənədlərim var. Bütün bu sübutlara baxmayaraq, 2016-cı ildə yenidən məhkəmə keçirildi. Bu dəfə də məhkəmə bizim torpaq sahəsinin Məmmədova Arifə Oruc qızına aid olduğu haqda qərar verdi.

Bir sözle, məhkəmələrin haqsız-ədalətsiz qərarları bizi tənəyə gətirib.

Hazırda işi Musayev Rəşad Mustafa oğlunun icraatındadır. Hakim bildirdi ki, Arifə ilə razılığa gəlin. Arifə isə bizdən 8 min manat pul tələb edir.

Məhkəmə zalında hakimə bildirdim ki, bir torpağın neçə nəfər sahibi olar? Bu qədər saxtakarlığa hansı qurum imza atıb? Arifə xanımın əlində sadəcə çıxarış sənədi var. O sənədə əsasən deyərək bilməsiniz ki, axı, bu torpaq Arifənindir.

Sonradan öyrənmişəm ki, Arifənin arxasında Göygöl rayon Zəd kəndinin Bələdiyyəsi durur. Arifə xanım Şikar bəylə quda imiş. Bu qudalıq Arifə xanımın əlində olan sənədi "əsas sənəd" kimi məhkəməyə qəbul etdirilib.

Biz bu evdə 7 ailə yaşayırıq. Hazırda məhkəmə yenidən evin sökülməsinə dair qərar qəbul edib. Anam 2-ci qrup əlildir. 500 manat cərimə yazdırıblar. Bu dəfə isə 1000 manat cərimə yazdıracaqlarını bildirirlər. Əgər evin sökülməsinə icazə verilməsə, anamı həbslə hədələyirlər. Səlahiyyətli qurumlardan xahiş edirəm bizə kömək etsinlər.

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin və qurumların mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

"İstifadə etməyə su tapmırıq"

Göyçay sakinləri kəndin örüş sahəsində süni göl yaradılmasına etiraz edir

"Biz, Göyçay rayonu, Çaxırlı kənd sakinləri olaraq, kəndimizin örüş torpağında qanunsuz şəkildə qazılaraq yaradılmış süni gölə görə çox əziyyət çəkirik. Bir nəfərin şəxsi maraqlarına görə kənd sakinləri su üzünə həsrət qalmışdır.

Çaxırlı Bələdiyyəsinin 20.12.2006-cı il tarixli, 12 sayılı qərarı ilə, guya, kənd sakini Əsgərova Ruhiyyə Valeh qızına 15 hektar örüş torpağı icarəyə verilib. Lakin bu qərarın faktiki olaraq 2012-ci ildə bağlandığı və saxta şəkildə 2006-cı ilə aid edildiyi məlum olmuşdur. Bu isə, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 23 oktyabr 2007-ci il tarixli 646 nömrəli Fərmanı və 23 noyabr 2007-ci il tarixli 2598 nömrəli Sərəncamı ilə ziddiyyət təşkil edir. Həmin sənədlərə əsasən, 2007-ci ilin dekabrından sonra bələdiyyə torpaqları yalnız hərrac və müsabiqə yolu ilə icarəyə verilə bilər.

Əlavə olaraq; icarə müddəti qanunsuz şəkildə 99 ilə qədər uzadılmışdır ki, bu da qanunla yolverilməzdir. Torpaq sahəsinin həcmi də müqavilədə 5 hektardan 15 hektara saxtalaşdırılaraq də-

yişdirilmişdir. Torpaq aktı Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsinin Göyçay şöbəsi tərəfindən verilməmişdir, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən də bu fəaliyyətin qanunsuz olduğu ilə bağlı akt tərtib olunmuş və 90 gün ərzində xüsusi razılıq alınması tələb olunmuşdur.

Mövcud bələdiyyə sədri Sevinc Nəsirullayeva əvvəlki sədr Orucəli Qəniyev və sədr müavini Fərhad Mehdiyevin qanunsuz əməllərinin üzərini ört-basdır etməyə çalışır.

Bu saxta müqavilə əsasında kənd ərazisində qanunsuz qazıntı işləri aparılmış, süni göl yaradılmış, nəticədə torpaq şoranlaşıb, örüş yeri azalıb, su ehtiyatları məhv olmuşdur.

Biz kənd sakinləri neinki əkinlərimizə və mal-qaramıza, heç özümüzün istifadə etməyimizə belə su tapmırıq. Maşınla su alıb istifadə etmək məcburiyyətində qalmışıq.

Üzləşdiyimiz bu problemin həll edilməsi və qanunsuz yaradılmış gölün ləğv edilməsi üçün bütün aidiyyəti orqanlara çoxlu sayda şikayətlər etmişik,

qəbullarda olmuşuq. Hətta gölün qanunsuz olaraq örüş yerində yaradılması tam sübut olunub və icarəçi şəxs barəsində inzibati protokol tərtib edilib.

Ancaq, bütün bunlara baxmayaraq, qanunsuz yaradılmış gölün ləğv edilməsi üçün heç bir tədbir görülmür. Bu isə bir kəndin bu qədər camaatının məhv olmasına gətirib çıxarır. Bizim əsas məşğuliyyətimiz əkinçilik, bağçılıq və heyvandarlıq olsa da susuzluğa görə zülmə düşmüşük.

Başda Prezident cənab İlham Əliyev olmaqla, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevadan, Azərbaycan Respublikasının Baş Prokuroru cənab Kamran Əliyevdən, Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin rəisi cənab Nazim Rəcəbovdan, Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyində "Balıqçılıq və Akvakultura Mərkəzi" Publik Hüquqi Şəxsin rəhbərindən, Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin sədri cənab Zaur Mikayılovdan, Kənd Təsərrüfatı Naziri cənab Məcnun Məmmədovdan və digər qurumların rəhbərlərindən çox-çox xahiş edirik;

- 20.12.2006-cı il tarixli icarə müqaviləsinin hüquqi əsasları yoxlanılsın;

- Qanun pozuntularına yol vermiş şəxslər Orucəli Qəniyev, Fərhad Mehdiyev və Sevinc Nəsirullayeva barəsində hüquqi tədbirlərin görülsün;

- Qanunsuz yaradılmış süni göl ləğv edilib və torpağı bərpa olunsun;

- Hadisənin tam və obyektiv araşdırılması üçün audit və torpaq müayinəsinin keçirilməsini təmin edilsin.

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin və qurumların mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Xalqların siyasi həyatı yaratdığı dövlətlərin vaxtından, ərazisindən, rejimindən, idarəçilik tipindən asılı olmaya-raq, yalnız varislik prinsipi ilə vahid siyasi tarixə çevrilir. Bu baxımdan, tarixdə mövcud olmuş dövlətlərimizlə indiki Azərbaycan dövləti arasındakı varislik əlaqələrini aşkarlamaq siyasi tariximizin bir tam kimi öyrənilməsi üçün çox mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

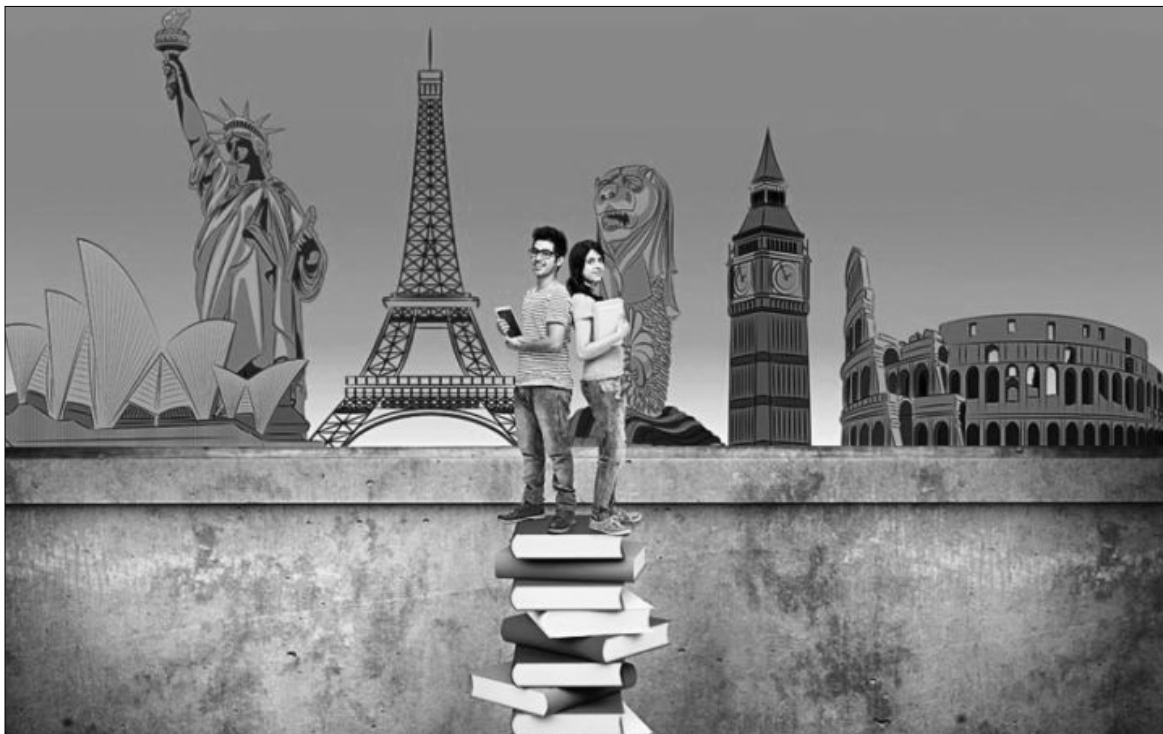

Sərdar CƏLALOĞLU

Dövlətləri karakterizə edən əsas faktor dövlətin təhlükəsizlik orqanlarıdır. Politologiya elmində dövlətin beş təhlükəsizlik orqanı müəyyən edilir ki, bunlardan biri və məncə, ən əhəmiyyətli təhsildir. Ən ümumi şəkildə təhsil əvvəlki nəsillərin elmi-mədəni, o cümlədən siyasi təcrübəsinin yeni nəsillə ötürülmə vasitəsi kimi təyin oluna bilər. Məhz təcrübənin bu cür ötürülməsi paralel olaraq nəsillərarası mənəvi varisliyin, həm də cəmiyyətin və şəxsiyyətin fasiləsiz yeniləşməsinə xidmət edir. Varisliklə yeniləşmə vəhdətə xalq qarşı xarici təsirlərin və tərəqqiyə əngəl olan hər cür təbii və sosial müqavimətin dəf edilməsini təmin edir. Xalq müxtəlif nəsillərin məcmusundan təşkil olunduğundan, təhsil bu nəsilləri bir-birinə bağlayan, onları vəhdətə gətirən sosial faktor kimi çıxış edir.

Təhsilin digər bir funksiyası insanı cəmiyyətə bağlamaqdan, fərddən şəxsiyyətə çevirməkdən ibarətdir. Cəmiyyət fasiləsiz funksiyalaşdığından, fərdi mövcudluq keçici və məhdud olduğundan, təhsil hər bir fərdin istedad və qabiliyyətlərinin cəmiyyətin uzunömürlülüyyəne xidmət etməsinə təşkil edir. İnsanlar ölür, amma təhsil onların əldə etdiyi nailiyyətləri yaşadaraq, yeni nəsillərə ötürür. Cəmiyyət təbii faktor kimi təkrarlanan (nəsillər kimi) və sosial faktor kimi təkrarlanmayan (tərəqqi kimi) dəyişilmələrin məcmusu olaraq təzahür etdiyindən, təhsil cəmiyyətin təkrarlanmayan dəyişilmələrini - tərəqqini təmin edir. Təbii dəyişilmələr kortəbii, sosial dəyişilmələr nizamlılıq tələb etdiyindən, təhsil bu dəyişilmələri nizama salan prosesdən ibarətdir.

Təhsil insanı mədəni və elmi şəkildə əhliləşdirən vasitədir. Cəmiyyətlərin mədəni səviyyəsi ilə onların təhsil sistemi arasındakı əlaqə də məhz bununla bağlıdır. Məlumdur ki, xalqlar yalnız öz ta-

Dövlətçilikdə varislik - xaricdə təhsil

Təhsil dövlət üçün - vətənpərvər, millətsevər, dövlətə, xalqa sədaqətli olan, bu yolda hər cür fədakarlığa hazır vətəndaş, kadr və mütəxəssis hazırlayan təhlükəsizlik sistemidir...

rixə təcrübələrinə yox, həm də başqa xalqların - fərqli tarixlərdə və coğrafiyalarda yaşamış xalqların, təcrübəsindən bəhrələnməklə insanlıq tərəqqi edir. Təhsilin bir vəzifəsi də ümum insanlıq təcrübəsini insanlara öyrətməkdən ibarətdir. Amerikan filosofu, proqmatizmin nəhəng nümayəndələrindən olan Conn Dyui "Demokratiya və təhsil" adlı kitabında yazır: "Cəmiyyətin mövcudluğu naminə öyrətmək və öyrənmək o qədər aydındır ki, adama elə gələ bilər, biz açıq qapını sındırmaq istəyirik... Məktəbdə öyrətmə - cəmiyyətin böyüməkdə olan nümayəndələrinin görüşlərinin formalaşmasına az tohfə verməyən təcrübənin ötürülməsinin vacib üsuludur və bu, yalnız üsullardan biri deyil, həm də kifayət qədər başqaları ilə səthi müqayisədə belədir. Daha fundamental və dərin təhsil proseslərinin vacibliyini anlayaraq, biz məktəb təhsilinin ondakı yerini aydın görə bilərik".

Nəsil problemi hər bir cəmiyyətə xasdır və bu problemin düzgün həlli cəmiyyətin monolitliyini təmin edir. Təcrübə göstərir ki, ilbəl uşaqların imkanları ilə böyüklərin tələbləri arasındakı fərq böyük sürətlə inkişaf edir. Tarixi inkişaf prosesində uşaqların intellektual inkişafının sürəti ilə böyüklərin mövcud olduğu intellektual potensial arasındakı fərq durmadan azalır. Böyüklərin kiçiklərin həyatında proqressiv rolu məktəblərdə təhsilin təşkili ilə bağlıdır. Dyuiyə görə, sosial həyatda təhsilin rolu fizioloji mövcudluq üçün qidanın və nəsilvermənin rolu ilə analogiya təşkil edir.

Təhsil prosesi özünəməxsus sosial ünsiyyət formasıdır, hansı ki, fərdin cəmiyyət həyatındakı sonrakı soasial münasibətləri üçün bazis təşkil edir. Ona görə, məktəb cəmiyyətin məscid və ailə ilə birlikdə üçüncü ən mühüm tərbiyyə vasitəsi kimi çıxış edir. Bütün bunlar qısa da olsa təhsilin fərd, cəmiyyət və dövlət münasi-

bətlərində müstəsna rol oynadığını sübut edir.

Təhsil dövlət üçün - vətənpərvər, millətsevər, dövlətə, xalqa sədaqətli olan, bu yolda hər cür fədakarlığa hazır vətəndaş, kadr və mütəxəssis hazırlayan təhlükəsizlik sistemidir. Məhz buna görədir ki, təhsilə diqqət dövlət təşəkkül tapan andan prioritet təşkil edib. Böyük İsgəndərin atası çar Flip deyib ki: "Mən fəxr etmirəm ki, İsgəndərin atasıyam. Və onunla da fəxr etmirəm ki, İsgəndər məhz mənim oğlumdur. Onunla fəxr edirəm ki, Aristotel onun müəllimidir". Bu bir cümlə təhsilin dövlət həyatında nə qədər önəm daşdığını göstərir. Əmir Teymur da öləndə "məni müəllimim Seyid Bərakənin ayaqları altında dəfn edin", - deyə vəsiyyət etmişdi.

Təhsil yalnız yüksək ixtisaslı kadrlar hazırlamır, həm də yüksək insani keyfiyyətlərə malik şəxsiyyət formalaşdırır. Bəs insanlarda yüksək keyfiyyətlər necə meydana çıxır? Məlum məsələdir ki, hər bir insanda bu və ya başqa istedad və qabiliyyət vardır. Cəmiyyətin problemi həmin istedad və qabiliyyətləri üzə çıxarmaq, onların azad inkişafına zəmin yaratmaqdır. Bu mənada təhsil insanın daxili imkan və potensiallarının qapısını açan, onun bütün potensialını məqsədə doğru səfərbər edən proses kimi meydana çıxır.

Azərbaycan dövlətçilik tarixində təhsilə böyük qiymət verilməsinin sonsuz nümunələri vardır. Tarix boyu hakimiyyətə şahzadələrin hazırlanması zamanı onların təhsilinə xüsusi diqqət edilmişdi. Təhsil yeganə sahədir ki, burada insanın sosial statusu müəyyənedici deyil. Əksinə, təhsil cəmiyyətdə sosial statusun müəyyənedici faktoru kimi çıxış edir. Bu baxımdan, müxtəlif sosial təbəqələr təhsilə həmişə önəm vermişlər. Başqa xalqların tarixi təcrübəsini başqa sosial mühitdə öyrənmək zərurəti xarici təhsil məsələsini aktuallaşdırmışdır. Xarici təhsil zəruri edən faktorlara

konkret ixtisas təhsilinin ölkə daxilində verilməməsi, başqa xalqların sosial həyatında iştirak və mənimsəmək, ünsiyyət yolu ilə xalqlar arasında xalq diplomatiyasını inkişaf etdirmək, ən vacibi başqa xalqların əldə etdiyi sosial islahatların ölkədə aparılmasına kadr və zəmin hazırlamaqdan ibarətdir.

Odur ki, yalnız ölkədaxili təhsil təşkil etməklə ciddi nailiyyətlər əldə etmək olmaz. Məlumdur ki, elm və mədəniyyət tarixi dövrlər, xalqlar və coğrafiyalar arasında qeyri-müəyyən inkişaf edir. Buna görə, ən inkişaf etmiş ölkələr belə, xaricdə təhsilə böyük diqqət ayırırlar. Xüsusilə, ən qabaqcıl təhsil müəssisələrində təhsil almaq zərurəti dövlətdə xarici təhsilə böyük diqqət ayırmağı tələb edir.

Çagdaş dövrdə öz ölkəsinin siyasi həyatında yüksək mövqe tutan, eləcə də elmi-mədəni, sosial-iqtisadi sahələrdə avanqard olan şəxslərin böyük əksəriyyətinin xaricdə təhsil alması bununla bağlıdır.

Dövlət dəstəyi ilə xaricdə oxumağın nə kimi əhəmiyyəti var?

Məlumdur ki, dövlət dəstəyi xaricdə təhsil almağa haqq qazanmış imkansız tələbələr üçün həm də çox ciddi stimuldur. Con Dyui stimül haqqında yazır: "Məhiyyət-cə, istənilən stimül fəaliyyəti nəinki oyandırır və ya təhrir edir, hətta onu məhz konkret, müəyyən məqsədə istiqamətləndirir. Əgər həmin məqsəd dövlətə və xalqa xidmət kimi formalaşarsa, onda aydın olur ki, dövlətin xarici təhsilə dəstəyi dövlətin və xalqın bilavasitə öz maraqlarına xidmət edir. Beləliklə, istedadlı gənclərin xaricdə təhsilinə dövlət yardımı bir tərəfdən stimül təqdim etməklə gənclərdə bu və ya başqa reaksiya yaradır, digər tərəfdən xaricdə təhsil almaq istəyən həmin reaksiya təhsil almaq istəyən gənclərdə mövcud olan meyllərə əsaslanır".

Bu səbəbdən, o gənclərin xaricdə təhsili dövlətə xidmət edir ki, onlar dövlətə və xalqa xidmət ruhunda tərbiyə olunsunlar. Bu da dövlət yardımı ilə xaricdə təhsil seçici yanaşmağı tələb edir. Dövlət hesabına xaricdə təhsil alan gənclərin təhsili başa vurduqdan sonra dövlətin və cəmiyyətin inkişafında iştirak etməməsi seçimin yanlış olduğunu göstərir.

Azərbaycan dövlətçilik tarixində xaricdə təhsilin dövlət səviyyəsində təşkilində Qacarlar İmperiyasının vəliəhd şahzadəsi, Azərbaycan tarixində birinci Böyük Şah Abbasdan sonra mütərəqqi rol oynamış Abbas Mirzə önəmli qərarlar vermişdir. Qacarlar tarixinin araşdırıcılarından və bu sülalə ilə yaxınlığı olan Əminə Pakrəvan "Abbas Mirzə və Azərbaycan" adlı monoqrafiyasında yazır ki, Abbas Mirzə Təbriz əyanlarının yüzlərlə ovladını təhsil almaq üçün Avropanın müxtəlif təhsil mərkəzlərinə göndərmişdir. Onlar tibb,

texnika, texnologiya, xüsusən hərbi sənaye sahəsində mütəxəssis kimi formalaşaraq, ölkəyə qayıdıb, Abbas Mirzənin həyata keçirməyə cəhd etdiyi hərbi, sosial, iqtisadi islahatlarda iştirak etmişlər.

Azərbaycan parçalandıqdan sonra Çar Rusiyasının tərkibinə daxil edilmiş Şimali Azərbaycanda XIX əsrin axırlarından başlayaraq, xarici təhsil Azərbaycan milyonçuları tərəfindən ictimai əsaslarla həyata keçirilməyə başlamışdır. Təkcə böyük xeyriyyəçi və maarifsevər Zeynalabdin Tağıyev yüzlərlə gəncin Avropa və Rusiyanın qabaqcıl universitetlərində təhsil almalarını maliyyələşdirmişdir.

1918-ci il may ayının 28-də Demokratik Cümhuriyyət elan edildikdən sonra atılan ilk addımlardan biri xaricdə ali təhsil almaq üçün 100 nəfərdən artıq istedadlı gəncin seçilib göndərilməsi olmuşdur. Azərbaycan yenidən Rusiya tərəfindən işğal olunduğundan, bu tələbələrin böyük əksəriyyəti ya təhsilini yarımcı qoymuş, ya da sonradan Vətənə qayıtmayıb, təhsil aldıkları ölkələrdə qalmışdır.

Sovet hakimiyyəti illərində dünyadan özünütecrəd yolu tutmuş sovet insanların xarici ölkələrdə təhsil almaq imkanı demək olar ki, aradan qaldırılmışdır. 1969-cu ildə Azərbaycan Kommunist Partiyasının rəhbərliyinə keçən Heydər Əliyev ilk növbədə Azərbaycan gənclərinin respublikadan kənarda - SSRİ-nin müxtəlif şəhərlərində təhsil almaları üçün nəhəng dövlət siyasəti həyata keçirmiş və nəticədə on minlərlə Azərbaycan gənci yüksək ixtisaslara yiyələnmişdir. Sonradan onların çoxu Azərbaycana qayıdaraq, ölkəmizdə elm, texnika və texnologiyanın inkişafında mühüm rol almışlar. H.Əliyev Moskvaya işləməyə getdikdən sonra bu proses sürətlə zəifləmiş və son illərdə demək olar ki, təşkil olunmamışdır...

(Ardı var)

46 ildir özünü İran İslam Respublikası adlandıran Tehranın şovinist fars molla faşizmi rejimi sözdə müsəlman, praktiki əməllərində isə türk və ərəb millətinin barışmaz düşməni olduğunu daim sübut edib, bu gün də sübut etməkdədir. Ermənilər kimi həm məişət, həm də siyasi müstəvidə erkəkli-dişili hiyləgər şovinist, qorxaq, fahişə xislətli farslar dünyanın iri və güclü millət və dövlətləri olan Rusiya, Çin, Avropa, ABŞ, Hindistana, eləcə də onların məşası olan kiçik millət və dövlətlərlə əlbir olaraq son 1500 il civarında şəraitdən asılı olaraq, gizli aşkar türklərə və ərəblərə qarşı düşmənçilik edirlər. Hətta onların milli ideologiyası olan şiəlik də, ermənilərin qriqorianlığı xristianlıq adı ilə milli ideologiya olduğu kimi, islam adı ilə fars milli ideologiyası olaraq məqsədli şəkildə yaradılmışdır.

Ermənilər qriqorianlıqdan əsasən öz milli mövcudluqlarını qorumaq, türk torpaqlarında dövlət quraraq, xristian dövlətlərinin iqtisadi, hərbi, siyasi resurslarından istifadə etmək üçün torpaqlar ələ keçirmək hesabına böyük millət və dövlətə çevrilməyi hədəfləyirlər. Farslar isə şiəliyi əvvəlcədən, düşülmüş və məqsədli şəkildə öz düşmənləri olan ərəblərin sünneyə, Məhəmməd Peyğəmbərə əsaslanan klassik islam dininə qarşı mübarizə aparmaq üçün ideoloji silah olaraq yaratmışlar. Bunu farsların məşhur şovinist fars millətçi-sosioloqu Əli Şəriəti öz əsərlərində çox açıq etiraf edir. Ə.Şəriəti yazır: - "Sasani (fars) imperiyasını ərəblər yendikdən sonra, ərəblərə qarşı mübarizə aparmaq üçün biz Şübiyyə təşkilatı yaratdıq..." "İslam içində bütün insanların və millətlərin bərabərliyi fikrini yayaraq Xəlifənin yalnız ərəblərdən yox, həm də farslardan ola biləcəyini irəli sürdük..." "Biz İslamı ərəbin əlindən aldıq..." "Biz Ərəbsiz islam yaratdıq..." "Biz Peyğəmbər və sünneyə əsaslanan islam deyil, İmamətə əsaslanan islam modeli qurduq. İmamət Hz.Əlinin oğlu Hüseyinlə Sasani kralı Yəzdigərdin qızı Şəhrəbanunun izdivacından doğulan Zeynəlabdinin nəslini əsas alan bir sistemdir..." "Şiə-Aryan ruhu Sami ruhunun əl tutmasıdır..." (Azərbaycanda uzun illər qarışıq kəbindən doğulan, adını, soyadını deyib, millətimizə, xalqımıza divan tutan ermənilər kimi - Ş.Q.), "Şiə-Ərəb dünyası ilə İran (fars - Ş.Q.) dünyasını ayıran net bir sərhəddir..." "Şübiyyə Ərəb Xilafəti içində Sasani fars dövlətçiliyini dirilti, (ideoloji cəhətdən - Ş.Q.), beynəlmillət ümmət anlayışına qarşı fars milli ruhunu hiş etdi..." "Şübiyyə Firdovsinin "Şahname"sini, Salmanın Farsinin şiə doktrinasını yaratmaqla, Zərdüştlə Məhəmmədi, Ərəb ilə Farsı qarşı-qarşıya qoydu, eyniləşdirdi..." "Biz İranda 1274 il hökmranlıq etmiş türk xəndanını kriter (əsas - Ş.Q.) olaraq almırıq. Dövlətin başında du-

İranın ikibaşlı oyunları...

Fars rejiminin siyasəti ölkəni hara aparır?

ran sülalənin etnik kökəncə kim olması önəmli deyil, önəmli olan bu sülalənin farsçılığa, fars ruhuna, fars milli ideologiyasına olan şiəliyə xidmət etməsidir. Önəmli olan İranın fars dövlətçiliyinin fars ruhunda davam etməsidir. O İran ki, bu ərəzlərdə yunan, ərəb, türk Avropa mədəniyyətlərini sindirib, əridib yox etmişdir. O fars ruhu ki, Sultan Mahmud Qəznəviyə sarayında fars dilində yazan 700 şairə maaş bağlatmışdır. O ruh ki, Səlcuqları fars dilini samanılərdən ödənc alıb, bütün dünyaya yaymağa məhkum etmişdir. O ruh ki, türkləri fars dilini evrənsəl dilə çevirməyə sövq etmişdir..." "Mən - Doğulu, Asiyalı, İranlı: Fars oğlu Fars olaraq deyirəm ki, farsın ruhu Ərəb İslam ümmətçiliyini, Selevki və Parfiya yunanlarının, Marksist-kommunist internasionalizminin, Avropa liberal kapitalizminin yeritdiyi Batı kültür imperiyalizminin qarşısında yenmədisə, mən kim yənə bilərəm?"

Əli Şəriətinin bu etirafı farsların şiə ideologiyasının heç də din, onun daşıyıcılarının da müsəlman olmayıb, şovinist fars milli faşizminin məqsədlərinin reallaşdırılması üçün Tehranın molla-faşizmi rejiminin istifadə etdikləri qurbanlıq canlı, bioloji varlıqlardır. Onun etirafı bunu da sübut edir ki, şiəlik farslar tərəfindən klassik İslam dininə, müsəlmanlığa düşmən olaraq yaradılmışdır. Tehranın fars faşizminin şiəlik ideologiyasının bir əsaslı cəhəti də budur ki, alman nasional-faşizmi, rus bolşevizmi, yəhudi sionizmi və s. bu günə qədər mövcud olmuş və bu günə qədər mövcud olan idealist əsaslı dini ideologiyalar kimi baş-

qa insanları, millətləri yumşaq güclə ideoloji cəhətdən əsarətə almaqla, onların inzibati cəhətdən hərbi, kobud zor gücünə əsarətə almağı və onları ideoloji cəhətdən qul olaraq inzibati əsarətdə saxlanılmasını asanlaşdırmaq vasitəsi-

mənəyinin də heç bir müqəddəslik mənəyi olmayıb, insanların özləri tərəfindən, yaşadıkları iqtisadi-ictimai sistemin reallıqlarından doğan, cəmiyyətdə bu sistemin tələblərinə uyğun iqtisadi-ictimai münasibətlərin, o cümlədən

Millətlərin, dövlətlərin öz mənafələrini, müstəqilliklərini qorumaq məqsədilə daim başqalarında olan hərbi silah və texnikadan daha üstün olan silah və hərbi texnika ixtira edərək rəqibləri, düşmənləri üzərində üstünlük qazanmaq məqsədi ilə yeni silah və hərbi texnika növləri yaratdıqları kimi, günümüzdə ideoloji silah növü olaraq mövcud olan ideoloji dini sistemlər və onların 680 məzhəb və təriqətin yaranma təyinatı və mənəyinin də heç bir müqəddəslik mənəyi olmayıb, insanların özləri tərəfindən, yaşadıkları iqtisadi-ictimai sistemin reallıqlarından doğan, cəmiyyətdə bu sistemin tələblərinə uyğun iqtisadi-ictimai münasibətlərin, o cümlədən mənəvi, əxlaqi, psixoloji dəyərlərin formalaşmasına xidmət edir.

dir. Həm də bütün bu ideologiyaların bir-biri ilə NET sərhəd olduğu, hər bir ideologiyaları yarananların hələ bu ideologiyaları uydurarkən, əvvəlcədən düşünülmüş şəkildə, öz zehni və düşüncəsi səiyyəsinə, lakin hökmən özlərinin başqa ideologiyaların daşıyıcısı olan millətlər üzərində hökmranlıq etmək üçün ideoloji vasitə, ideoloji silah olaraq, sistem şəklinə uydurmuşlar.

Millətlərin, dövlətlərin öz mənafələrini, müstəqilliklərini qorumaq məqsədilə daim başqalarında olan hərbi silah və texnikadan daha üstün olan silah və hərbi texnika ixtira edərək rəqibləri, düşmənləri üzərində üstünlük qazanmaq məqsədi ilə yeni silah və hərbi texnika növləri yaratdıqları kimi, günümüzdə ideoloji silah növü olaraq mövcud olan ideoloji dini sistemlər və onların 680 məzhəb və təriqətin yaranma təyinatı və

mənəvi, əxlaqi, psixoloji dəyərlərin formalaşmasına xidmət edir.

Bu gün dünyada mövcud olan quldarlıq, feodalizm, kapitalizm quruluşlarının bütün formalarından dünyəvi cəmiyyətlərdə fəaliyyət göstərən, siyasi partiyalar adlandırılıb, idealist dinlərdən, onların məzhəb və təriqətlərindən fərqli olaraq idealist əsaslı əhkamlar deyil, reallıqda mövcud olan maddi əsaslar üzərində qurularaq, mövcud iqtisadi-ictimai sistemin məzmun və mahiyyəti ilə çərçivələnmiş əhkamlar toplusundan ibarət olan materialist dinlər də, idealist dinlərlə eyni funksiyaları yerinə yetirir. Dünyəvi dövlətlərdə fəaliyyət göstərən, idealist dinlərin təmsilçisi olan siyasi partiyalar istisna edilməklə, bütün materialist siyasi partiyaların fəaliyyətinə nəzər saldıqda, bu, çox aydın görünür.

Bu gün dünyanın irili-xırdalı türk düşməni olan bütün dövlətlər

İran adlandırılan Qacar yurdunda 1925-ci ildən hərbi çevriliş yolu ilə hakimiyyəti qanunsuz ələ keçirdikdən sonra, hansı rejim olmasından asılı olmayaraq, ölkə ərazisinin qanuni sahibləri olan türk millətinə qarşı bütün sahələr üzrə ardıcıl olaraq qətlam (genosid) həyata keçirən şovinist fars faşizmi illərdir ki, Rusiyanın aktiv texniki-texnoloji dəstəyi ilə silahlanaraq Qərbin və ABŞ-ın nüfuz və strateji siyasi, hərbi, iqtisadi maraqları dairəsində olan ərəb ölkələrində iri hərbi birləşmələr yaradıb, təkcə bu ölkələr daxilində şiəlik ideologiyası əsasında, bu hərbi birləşmələr vasitəsilə əhalinin şiə qismi ilə rəsmi hakimiyyət arasında qanlı toqquşmalar yaradıb, bu ölkələrdə sabitliyi pozmaqla kifayətlənməyib. Onlar ABŞ-ın bu regionda ərəb ölkələrinin əhatəsində yerləşən forpostu və etibarlı müttəfiqi olan İsrailin ərazisində inzibati Muxtariyyət statusuna malik olaraq yaşayan fələstin ərəbləri vasitəsilə bu bölgədə sabitliyi pozmaqdadır. Bu gün fələstin ərəblərinin yaşadığı ərəzilərin qədim yəhudi milli ərəziləri olduğu yəhudilərə dəqiq məlum olduğu kimi, hələ 1400 il öncə Məhəmmədin, onun qardaşı oğlu və kürəkəni Əlinin və s. ərəb sərkərdələrinin başçılığı ilə yəhudiləri məğlub edərək, onları vəhşi soyqırımlarına məruz qoymaqla, vətənlərindən min ildən çox müddətdə başqa millətlərə sığınaraq öz mövcudluqlarını qoruduqlarını, eləcə də tarix ərzində türklərin həmişə yəhudiləri himayə edərək, çox vaxt onların həyatını xilas etdiklərini, həm ərəb dövlətlərinin başçıları, ziyalıları ərəb tarixçilərinin mənbələrindən yaxşı bildiyi kimi, Tehranın şovinist fars, molla faşizminin cinayətkar öndərləri də yaxşı bilir.

Qüdsün müqəddəsliyi məsələsinə gəldikdə isə, biz bir eyniləşdirmə apara bilirik. Konkret olaraq, ərəblərin Qüdsü işğal etdikdən sonra orada tikdikləri Əl-Əqsa məscidi kimi müqəddəs məkan elan etdikləri tikililərə gəldikdə, bu, Rusiyanın yaxın keçmişdə öz sülhməramlılarını Qarabağın dağılıq hissəsində yerləşdirdikdən sonra, orada tələsik bir pravoslav kilsəsi tikməsi, İrəvan xanlığı ərazisində ermənilərin yüz il öncə torpaqlarımızda bizim yüzlərlə qədim, nadir türk milli arxitektura, sənət nümunələrimizi və mədəniyyət incilərimizi məhv edib, yerində Qarabağdakı kimi yəndəmsiz, heç bir bədii-estetik dəyəri olmayan "nəne-baba" heykəli qoymalarının həmin tikililərin "müqəddəs erməni abidəsi" sayıla bilməyəcəyi kimi, bu günkü fələstin ərəblərinin də yəhudi torpaqlarını işğal edərək, orada tikdikləri tikili, heç bir əsasla müqəddəs ərəb məkanı, abidəsi sayıla bilməz. Müqəddəs olan hər bir insanın vətəni, hər bir millətin milli ərazisidir.

(Ardı var)

Şapur QASIMI

Qasimova Hafizə Abumüslüm qızı (Qusar, Z.Əliyeva, 141 - "Qusar RMX" PHŞ-nin Maliyyə şöbəsinin hesabatlıq bölməsinin keçmiş müdiri), Mədatov Elxan Ələddin oğlu (Qusar rayonu Samur qəsəbəsi, "Qusar RMX" PHŞ-nin mühafizəçisi işləmiş), Mirzəqəyeva Flora Ənvər qızı (Qusar, E.İbrahimova, 103, "Qusar RMX" PHŞ-nin anbar bölməsinin müdiri işləmiş), Tayıbova Ulduz Mehyyədin qızı (Qusar, F.Musayev, 106, "Qusar RMX" PHŞ-nin qeydiyyatçısı işləmiş), Valixanlı Sima Hacımət qızı (Qusar, CCK, 10, "Qusar RMX" PHŞ-nin doğum və ginekologiya şöbəsinin mama işləmiş), Əliyev Vüsal Əhliman oğlu (Qusar, Z.Əliyeva, 96/29, ünvanında yaşayan vətəndaşlar tərəfindən "Hürriyyət" qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub.

Şikayətçilər qəzetimiz vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə, Baş Prokuror Kamran Əliyevə, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi Əli Nağıyevə, Daxili İşlər naziri Vilayət Eyvazova, Səhiyyə naziri Teymur Musayevə, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin sədri Zaur Əliyevə, "Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyi" publik hüquqi şəxsin icraçı direktoru Vüqar Qurbanova, Qusar rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Sahir Məmmədşanova, Şabran rayon prokurorluğuna, Qusar rayon prokurorluğuna və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Qusar rayon şöbəsinə müraciət edirlər:

"Cənab Prezident! Hörmətli cənablar!

Biz kollektiv şəkildə Qusar rayon Mərkəzi Xəstəxanasının direktoru Kamil Hacıyevə və onun xəstəxanasının Aptek bölməsinin "provi-

Qusar Mərkəzi Xəstəxanasının direktoru haqda şok iddialar

"Həyat yoldaşı ilə birləşərək, xəstəxananı talan edir"

zor"u işləyən arvadı İlhamə Hacıyevaya ilə birlikdə xəstəxanada yaratdıqları qanunsuz, qeyri-sağlam vəziyyət barədə müraciət edirik. Onların saxtakarlıqları, qanunsuzluqları haqqında çoxsaylı şikayət ərizələri ilə dəfələrlə müraciətlər etməyimizə baxmayaraq, hələ də qanuni tədbir görülmür. Bu ər-arvad xəstəxanada ehtiva bir vəziyyət yaradıblar ki, bütün işçilər onların bu zülmündən canlarını qurtarıb işdən çıxırlar. Bütün işçiləri bir-birinə qarşı qoyur, xəstələrə tibbi xidməti göstərmək əvəzinə, bütün günü hamını sorğu-suala tutur, üzleşmələr keçirirlər, səs yazırlar, video ilə çəkib işçiləri şantaj edib, qorxudurlar.

Kamil Hacıyev Qeydiyyat şöbəsinə öz yaxın adamı Şevinci rəhbər qoyub. Onun vasitəsi ilə ginekoloq Milana Babayevaya limit qoyub, ona müraciət edən xəstələri alıb Doğum evinin şöbə müdiri Gineko-

loq Kamilla Qurbanovaya göndərir. Çünki Kamilla Qurbanova ilə bir adamdır, əl-ələ verib işləyirlər, bir xəstəni də 600 manata əməliyyat edirlər.

Eləcə də köhnə, vaxtı keçmiş dərmanları xəstəxananın şöbələrinə paylamaları saxtakarlıqdır. Kamil Hacıyev aptekdə işləyən arvadı İlhamə Hacıyevaya səlahiyyətlər verir ki, anbara girib yoxlama keçirsin. Adama deyirlər, aptek işçisinə anbara girib yoxlama keçirməyə kim icazə vermişdir. Anbarın açarının biri İlhamə Hacıyevadır. İlhamə Hacıyevaya ona verilmiş bu müstəsna səlahiyyətdən istifadə edərək, bütün xəstəxananın fəaliyyətinə, şöbələrin işinə müdaxilə edir. Hətta ona anbarın açarı da vardır.

Odur ki, hacıyevlər anbardan oğurluqla, gizli yolla 50 ədəd odun peşi, 5 ədəd sinxronizator avtomobil ehtiyat hissələri götürmüşlər. Bu haqda xidməti məktubla Qusar ra-

yon polis şöbəsinə, prokurorluğa, eləcə də Kamil Hacıyevə müraciət edilərsə, nəticə olmamışdır.

Bundan əlavə, köhnə müddəti başa dərman preparatlarını xəstəxananın şöbələrinə paylamaqla sirlirlər. Rayonda olan dializ xəstələrini verilməli olan "Albumin" dərmanlarını sənəddə guya "verildi" kimi rəsmiləşdirsələr də, faktiki olaraq bu dərmanlar həmin xəstələrə verilmir. Çünki bu dərmanın birinin qiyməti təxminən 50-170 manat həddindədir və bu dərmanları sonra məqsədlə şəkildə satırlar.

Qusardan olan işçilər şərləmə yolu ilə işdən çıxarırlar, rayonda işsiz qalan insanları incik salırlar. Kamil Hacıyev ancaq özünün yaxın tələbə yoldaşları, qohumlarını, tanışlarını xəstəxanaya daimi işə götürüb. Milsal olaraq, əmisi qızı Minayə Rüstəmovanı mama işinə götürmüşdür. O da bütün xəstəxananın fəaliyyətinə müdaxilə edir. Əmisi qızı Minayə Rüstəmovanın əri Faiq Rüstəmovu isə xəstəxananın anbar bölməsinin müdiri təyin etmişdir. Faiq Rüstəmov 1800 manat pensiya alır, üstəlik də gəlib xəstəxanada işləyir.

İlhamə Hacıyeva xəstəxanada əlində elektron qəlyan çəke-çəke tibb bacılarına qarşı təhqiredici, kobud davranır, heç kimi saya salmır, hamı ilə söyüşlə danışır, işçiləri şəhadət barmağı ilə saymazıyana yərinə çağırır, alçaldır, aşağılayır. Günah bu ailəni Qusar rayonuna göndərənədir ki, belə bir gözəl, dövlətimizə, Prezidentimizə sadıq bir bölgədə insanları incidirlər.

İlhamə Hacıyeva özünə yaxın bir-iki nəfər şəxslə ucadan gülməklə şadanalıq edirlər. O, bütün günün ərinin, direktorun iş otağında özünü tibb bacılarına masaj elətdirir. Xəstəxananın həmkarlarına qanunsuz tapşırıqlar verir, işçilərin qanunsuz işdən çıxarılmasına görə ona təsir göstərir.

Xahiş edirik yoxlanılsın ki, onun direktor təyin edildiyi müddətdə işçilər hansı meyarlar əsasında işə götürülür. Xəstəxananın 4-cü mərtəbəsi inzibati fəaliyyəti həyata keçirən şöbədir. Bir ilin içində bütün şöbənin işçilərini dəyişmişdir. Hamısı da böyük məbləğdə pullarla işə götürülür. Adı tibb bacısı 9000-10000 manata işə götürülür. Pulları da həftə sonu Bakı şəhərində alırlar. İlhamə Hacıyevanın bank kartına atılır.

Həmçinin, xəstəxana daxilində işçilərin iş yerlərinin dəyişdirməsinə görə də 10000 manat pul alırlar.

Xəstəxanada cərrahiyyə əməliyyatları saxtalaşdırılır. Kamil Hacıyev özü cərrahiyyə əməliyyatları aparsa da, sənədləşməni xəstəxananın cərrahı Qasım Qəribovun adına rəsmiləşdirir. Qasım Qəribovun əli ilə də hər cərrahiyyə əməliyyatına görə pulları alıb özünə götürür.

Bununla bərabər, Kamil Hacıyev Qusar rayon sakinlərini Qusar xəstəxanasında deyil, özünün əvvəllər işlədiyi Bakı Sağlamlıq Mərkəzinə apararaq orada cərrahiyyə əməliyyatı həyata keçirir. Adama

deyərlər ki, Qusar xəstəxanası təzə tikilmiş xəstəxanadır, niyə burada əməliyyat edilmir?! Bu fakt da araşdırılsın, görək niyə belə edir. Bundan əlavə, xəstəxananın dializ xəstələri onların qanunsuzluqlarından şikayət etdikləri üçün onlarla prinsip aparır, bilərəkdən onların prosedurlarını axşama salıb incidir, hal-hazırda da çalışır ki, onları Qubaya yönləndirsin, əziyyət çəksinlər. Buna görə xəstəxananın həmkarına tapşırıq vermişdir ki, dializ xəstələrini Qubaya yönləndirsin, bununla da onlar əziyyət çəksinlər.

Qusar xəstəxanasında dializ şöbəsi ola-ola niyə bu xəstələr Qubaya göndərilməlidirlər?! Bu ehtiva kinli, qisasçı bir adamdır ki, hətta həyatları təhlükə altında olan riskli dializ xəstələrindən də bu yolla qisas alır. Onları yollara salır. Xəstəxananın dəhlizində nümayişkeranə şəkildə Kamil Hacıyev qışqırıb deyir ki, kim bizdən şikayət etsə, məhv edəcəyəm, mən heç kimdən qorxmuram, mənim arxamda böyük adamlar durub, nə qədər şikayət etsəniz də mənə heç kim heç nə etməyəcəkdir, gedin hara istəyirsiniz şikayət edin.

Möhtərəm Prezident!

Xahiş edirik, bizim şikayətimizi öz nəzarətinizə götürəsiniz, Qusar rayon xəstəxanasında olan qanunsuzluqların qarşısı alınsın. Qusar xəstəxanası bu gün xəstələrə tibbi xidmət göstərməkdən daha çox çəkişmə, münaqişə, məhkəmə keçirilmə bir yerə bənzəyir. Kamil Hacıyev arvadı İlhamə Hacıyeva ilə birlikdə xəstəxananı çəkişmə, üzədurma yerinə çeviriblər. Həminin səsi yazırlar, bir-birinin üzünə qoyurlar, TƏBİB də, Səhiyyə Nazirliyi də açıq-aşkar bu şəxsləri himayə edirlər. Xahiş edirik bu haqsızlığa son qoyulsun".

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin və qurumların mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Xəstə uşağına yardım üçün müraciət etdi, dələduzluqla üzleşdi

Neftçala rayon sakini Hacıyeva Xalidə Hüseyn qızı tərəfindən Hurriyyet.az-ın redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi xanım "TikTok" platformasında Tural, Elcan və Mehdi adlı şəxslər tərəfindən dələduzluğa məruz qaldığını bildirir:

"Mən, Hacıyeva Xalidə Hüseyn qızı, iki övladım var. Uşağımın biri ağır xəstədir. Xalqın yardımını ilə onu həyatda saxlamağa çalışıram.

Başıma gələn bir dələduzluq halını sizlərlə bölüşürəm ki, başqaları da mənim kimi aldanmasın.

Deməli, "yardım fondu" adı altında TikTok-da bir səhvə fəaliyyət göstərir. Mən də bəlkə mənim övladıma da yardım edərlər deyə, həmin profilin sahibinə yazdım.

Dərhal cavab gəldi. Çox mehriban, səmimi danışdılar. Məndən

qeydiyyatda düşməyim üçün ilk olaraq 25 manat pul tələb etdilər. Qeydiyyatda alıb, sonra kartıma uşağın müalicəsi üçün 350 manat pul vuracaqdılar.

25 manat ödənişi Tural adlı şəxsin kartına göndərdim. Elə həmin an məni bloka atdı. Anladım ki, dələduzların qurbanı oldum.

Səhvədən götürdüyüm şəkilləri və ödəniş etdiyim kart məlumatlarını sizə göndərim. Mən xəstə uşağıma yardım edərlər deyə, bu dələduzluğun qurbanı oldum. Bilirəm ki, mənim kimi çarəsiz insanlar çoxdur. Hər kəs bu yazını oxusun, heç kəs aldanmasın. Allah dələduzların hamısını islah etsin. Xəstə uşağın pulunu yemək çox utanverici bir hiss olmalıdır. Görünür, o hissi o adamlar yaşaya bilmir".

Jalə FAMILQIZI

Azərbaycan mətbuatının 150 yaşı...

Bu gün Azərbaycan mətbuatının yaranmasından 150 il ötür. Ölkədə ilk mətbu orqan "Əkinçi" qəzeti 22 iyul 1875-ci ildə Həsən bəy Zərdabi tərəfindən əsası qoyulur. Bu tarixdən 1877-ci ilin Sentyabr ayınadək qəzetin cəmi 56 sayı işıq üzü görüb.

Çar Rusiyası qəzetin insanların maarifləndirilməsindəki rolundan qoxuya düşüb və qəzet nəşrini dayandırır. O vaxtdan mətbuatımız uzun tənzümlü və inkişaf dövrü keçir.

Ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən 16 avqust 1998-ci il tarixli fərmanla ölkədə kütləvi informasiya vasitələri üzərində senzura ləğv olunur. Bu fərman ölkədə mətbuatın inkişafında mühüm rol oynayır. Bu gün ölkəmizdə çoxsaylı xəbər saytları, informasiya agentlikləri, qəzetlər, radiolar, yerüstü və internet televiziyaçıları fəaliyyət göstərir. Dünyada gedən informasiya müharibəsində mətbuatımız günü-gündən inkişaf edir. Elə bir neçə il

öncə 44 günlük vətən müharibəsində mətbuatımız Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında mühüm rol oynamış bu sınaqdan üzü ağ çıxmışdır. Mətbuatımızın inkişafı ilə yanaşı bu gün jurnalistikaya maraq günü-gündən artır. Ölkədə yeni-yeni gənc jurnalistlər yetişir və müxtəlif media quruluşlarında fəaliyyət göstərirlər. Bu jurnalistlərin yetişməsində universitetlərlə yanaşı media məktəblərində böyük rol var. Bu gün ölkədə çoxsaylı media məktəbləri fəaliyyət göstərir. Bu media məktəbləri jurnalistika sahəsinə marağı olan bu sahədə istedadlı olanlarla, yüzlərlə gənclərin üzə çıxarılmasında və yetişdirilməsində onların bu sahədə uğurla fəaliyyət göstərməsində mühüm rol oynayır.

Məndə bu media məktəblərindən olan "APA məktəbi"ni bitirmişəm. 16 yaşından "Hürriyyət" daxil olmaqla Azərbaycan mətbuatının 90%-də ölkədə məni narahat edən məsələlər, müxtəlif sahələrlə bağlı məqalələrim, əksər saytlarda açıqlamalarım dərc olunsada, ixtisas olaraq jurnalistikani bitirmədiyim üçün bu sahədə fəaliyyət

Məndə bu media məktəblərindən olan "APA məktəbi"ni bitirmişəm. 16 yaşından "Hürriyyət" daxil olmaqla Azərbaycan mətbuatının 90%-də ölkədə məni narahat edən məsələlər, müxtəlif sahələrlə bağlı məqalələrim, əksər saytlarda açıqlamalarım dərc olunsada, ixtisas olaraq jurnalistikani bitirmədiyim üçün bu sahədə fəaliyyət göstərə bilmirdim...

yet göstərə bilmirdim. illərdir əksər media quruluşları ilə yanaşı, məqalələrim "Hürriyyət" qəzetində də dərc olunur və müxtəlif mövzularla bağlı "Hürriyyət" TV-nin də qonağı oluram. Buna görə başda "Hürriyyət Media"-nın rəhbəri Vüqar bəy, Jalə xanım və Vüsalə xanım olmaqla, bütün kollektivə öz dərin təşəkkürümü bildirirəm.

APA Jurnalistika məktəbinin sayəsində jurnalistika sahəsində fəaliyyət göstərə biləcəm. APA Jurnalistika məktəbinin digər media məktəblərindən fərqli olaraq, ən böyük üstünlüyü burda bizə sırf print media və ya sırf telejurnalistika sahəsində dərslər yox, jurnalistikanın hər iki sahəsi - həm print media, həm də telejurnalistika sahəsində dərslərin keçirilməsidir. Bu da gələcəkdə gənc jurnalistlərə jurnalistikanın istənilən sahəsində fəaliyyət göstərə bilməsinə şərait yaradır. Hər iki sahə üzrə bizə jurnalistika sahəsində öz sözünü demiş əməkdar jurnalist Qabil Abbasoğlu və fəlsəfə doktoru, AZTV akademiyasının prorektoru Almaz Mahmud jurnalistikanın sirlərini bizə öyrətdilər. Qabil müəllim və Almaz xanımla yanaşı, təlim

boyu İlqar Əlfiyev, Ramilə Qurbanlı, Afaq Vəsiqızı, Bəhəddin Həzi, APA Group-un rəhbəri Vüsalə Məhərrizadə, baş direktoru Nürşən Quliyev, Lent.az saytından Səbinə Əvəzqızı, Hafiz Heydərov, APA TV-nin direktoru Orxan Məmmədli, Vesti.az saytının redaktoru Nicat Hacıyev, APA TV-dən İlham Qasımlı, tanınmış hüquqşünas Şamil Paşayev, foto-redaktor Vüqar Əliyev müxtəlif mövzular üzrə öz təcrübələrini bizimlə bölüşdülər. Hər birinə sonsuz təşəkkürümü bildirirəm. Bu gün APA jurnalistika məktəbinin yetirmələri həm APA, həm də digər mətbu orqanlarda çalışırlar. APA Jurnalistika məktəbində bizə yaradılan mükəmməl şərait, öyrəndiklərimiz bir yana, mənim üçün APA-nın qapısından içəri daxil olmaq və hər zaman mediadan, sosial şəbəkələrdən izlədiyimiz dəyərli şəxslərlə eyni məkanda olmaq, onlarla eyni havanı udmaq mənim üçün özü böyük bir şərəfdir və həyatımda böyük bir hadisədir. Bu günə qədər ağılıma belə gəlməzdi ki, mən APA Jurnalistika məktəbini bitirərdim. Yaradılan şərait və məni bu məktəbə qəbul etdiyi üçün dəyərli

müəllimim Qabil müəllimə və APA rəhbərliyinə ömrümün sonuna qədər minnətdaram. Bundan sonrada harda olmağımdan asılı olmayaraq bir insan yetişməsi üçün ömrü boyu təhsil alsada insanın bünövrəsini qoyan ona öz adını yazmağı öyrədən ibtidai sinif müəllimi olduğu kimi mənimdə əlimdən tutub jurnalistikaya gətirən şəxs Qabil müəllim, Almaz xanım və APA-dır.

Bu günə kimi həyatımda sanki nəşə çatmırdı. Çünki uşaqlıqdan jurnalist olmaq arzusunda olmuşam. Bu gün içimdəki o əksiklik yerini tapdı. Qabil müəllim sözün əsl mənasında sanki mənə ikinci həyat verdi. Bu məktəbi yarıdan, əziyyətimizi çəkən başda Qabil müəllim, Vüsalə xanım Məhərrizadə, Nürşən müəllim olmaqla hər kəsə öz dərin təşəkkürümü bildirirəm var olun. Çünki sizlərin var olmaşı bu sahədə daha neçə-neçə istedadlı olan şəxslərin üzə çıxması deməkdir. Var olun ki, məsləhətə ehtiyacımız oluduğu anda biz sizlərdən hər zaman öyrəne bilək.

Sonda başda "Hürriyyət Media"-nın rəhbəri Vüqar Məmmədov və kollektivi olmaqla, ustadlarımız Qabil müəllim, Almaz xanım, APA rəhbərliyi və kollektivi olmaqla ölkədə bütün jurnalistlərin mətbuat gününü təbrik edirəm. Hər birinizə möhkəm can sağlığı, fəaliyyətinizdə yeni-yeni uğurlar arzu edirəm. Mətbuatımızın neçə belə yubileylərini qeyd edək, inşallah!

İkinci MƏMMƏDKƏRİMLİ

Milli mətbuatımızın 150 illik yubileyi: "Əkinçi"dən bu günə uzanan şərəfli yol...

22 iyul 2025-ci il tarixində Azərbaycan milli mətbuatının 150 illiyi qeyd olunacaq. Bu gün yalnız mətbuat işçiləri üçün deyil, bütövlükdə milli ictimai düşüncə və maarifçilik tariximiz üçün mühüm əhəmiyyət daşıyan əlamətdar tarixdir.

Milli mətbuat xalqın vicdanı, düşüncəsi və milli özünüdərk yolunun mühüm sütunlarından biridir.

Milli mətbuatımızın keçdiyi 150 illik yolu aşağıdakı kimi xarakterizə etmək olar:

- Azərbaycan mətbuatının rəsmi başlanğıc nöqtəsi - 22 iyul 1875-ci il tarixində Həsən bəy Zərdabi tərəfindən nəşr edilən "Əkinçi" qəzeti oldu. Bu qəzet bir tərəfdən maarifçi fikir qarşıması, digər tərəfdən isə xalqın ana dilində danışan ilk media nümunəsi idi.

"Əkinçi" qəzeti yalnız 56 nömrə çap olunsada, tariximizdə milli oyanışın təməli daşına çevrildi. Zərdabi mətbuatı sadəcə informasiya vasitəsi deyil, həm də xalqın maariflənməsi və mənəvi oyanışı üçün bir tribuna oldu.

Həsən bəy Zərdabi yazırdı: "«Əkinçi» xalqa bir güzgü tutmalı və bu güzgüdə onun özü özünü tanımalıdır".

- XX əsrin əvvəlində Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə milli mətbuat sürətli inkişaf yolu keçdi. "Azərbaycan", "İstiqlal", "İrşad" kimi qəzetlər dövlətçilik, hüquq, maarif və azərbaycançılıq ideyalarını yayaraq ictimai fikrin formalaşmasına böyük töhfələr verdilər.

Sovet dövründə isə mətbuat formal şəkildə inkişaf etsə də, onun əsas vəzifəsi ideoloji təbliğat idi. Lakin bütün çətinliklərə baxmayaraq, ziyalı jurnalistlər öz yazıları ilə xalqın milli ruhunu, ədəbiyyatını və tarixini qoruyub saxlamağa çalışdılar.

- 1988-ci ildən başlayan Milli Azadlıq Hərəkatı ilə birlikdə Azərbaycan mətbuatı öz azadlığını yenidən qazandı. "Azadlıq", "Yeni Musavat", "Hürriyyət", "Müxalifət", "Ayna-Zerkalo", "Millət", "525-ci" və digər qəzetlər ictimai rəyə təsir edən, milli şüurun oyanmasına xidmət edən nüfuzlu tribuna-lara çevrildi.

Bu dövrdə jurnalist yalnız xəbər verən deyil, həm də ideya daşıyıcısı, ictimai tribunun qəhrəmanı idi. Fədakar mətbuat nümayəndələri həmin illərdə informasiya blokadasını yarıaraq xalqı maarifləndirməyə çalışırdılar.

- 1995-ci il Konstitusiyası ilə Azərbaycanda söz və fikir azadlığı hüquqi təminat aldı. Xüsusilə internet texnologiyalarının yayılması ilə elektron media sürətlə inkişaf etdi. Bu gün Azərbaycanda yüzlərlə sayt, xəbər portalı, jurnal və qəzet fəaliyyət göstərir.

Lakin, eyni zamanda, media müstəqilliyi, jurnalistlərin təhlükəsizliyi, iqtisadi dayanıqlılıq və media savadlılığı sahəsində ciddi çağırışlar qalmaqdadır. Söz azadlığının informasiya məsuliyyəti ilə yanaşı getməsi, yalan və təxribatla mübarizə məsələləri aktuallaşmışdır.

- Azərbaycan mediası 150 illik tarixi təcrübəyə söykənərək bu gün yeni bir mərhələyə qədəm qoyur. Süni intellekt, rəqəmsal texnologiyalar, informasiya müharibələri dövründə mətbuatın rolu daha da önəmli olur.

Milli maraqları müdafiə edən, etik qaydalara riayət edən, cəmiyyətə maarif və həqiqət gətirən bir mətbuat sistemində ehtiyac heç vaxt indiki qədər güclü olmayıb.

150 il əvvəl Həsən bəy Zərdabinin başladığı maarifçilik hərəkatı bu gün də öz dəyərini qoruyur. Zərdabi "Əkinçi" vasitəsilə yalnız qəzet çıxarmadı, həm də xalqı oyatdı.

Azərbaycan mətbuatı bu gün yalnız keçmişin yaddaşı deyil, gələcəyin yönəldicisidir. Düşünürəm ki, biz bu mirası qorumaq, peşəkarlıqla inkişaf etdirməli və gənc nəsillərə ötürməliyik...

Qəvami SADIQBƏYLİ

Holior Safarov(Xol-
yor Safarov).
1983-cü ilin 21 fev-
ralında Qashqadaryo vila-
yətinin Çiroqchi rayonu,
Ayrıtom kəndində anadan
olmuşdur. 2005-ci ildə
Samarqand Dövlət Uni-
versitetinin Özbək filolo-
giyası fakültəsini bitirmiş-
dir. 2003-2008-ci illərdə
“Erudit” qəzetində redak-
tor, 2008-2019-cu illərdə
“Bekajon” qəzetində
müxtəlif vəzifələrdə fəa-
liyyət göstərmişdir.
Əsərləri Özbəkistanın
nüfuzlu ədəbi nəşrlərin-
də, həmçinin Türkiyə,
Azərbaycan, Rusiya, Uk-
rayna və Qırğızıstanda
dərc edilmişdir. “Ay bat-
mayan gecələr” (2010),
“Qanadsız quşlar”
(2015), “Namus və hə-
yat” (2019), “Anamın ya-
lanları” (2024) adlı kitab-
ları çap olunmuşdur. Hal-
hazırda “Özbəkistan Tari-
xi” televiziya kanalının
“Sənədli filmlər” redaksi-
yasının baş redaktorudur.
Özbəkistan Yazıçılar Birli-
yinin üzvüdür.

* * *

(Əvvəli ötən sayımızda)

Malik kişi dərinə ah çəkərək qəpiyə sarı yönəldi, amma qəlbi-
nin bir parçası otaqda qaldı. Çölə
çıxıb, dayaqsız skamyaya əyləşdi
və elə bil ki, az sonra o kök, yum-
ru sifətli həkim pəncərədən boyla-
nıb “A kişi, adınız nə idi? Gəlin
ayılıb!” deyəcəkmiş kimi, ağ pər-
dələr arxasından görünən pəncə-
rəyə baxışlarını zillədi. Təxminən
yarım saat bu hələtdə oturdu, son-
ra saatına baxdı - günorta yaxınla-
şdı. İşə də getməli idi, amma üç
gündür bihuş yatan uşaqlarının
anasını necə qoyub getsin? Məc-
bur, sanki boynuna boyunduruc
salınmış kimi, işə tərəf yollandı.

Rəhbər sanki onu gözleyirmiş
kimi, otağına çağırırdı və sərt şəkil-
də danlamağa başladı.

- Əgər işiniz çoxdursa, gedin
görün o işlərinizi. Bura karvansa-
rayımı, istədiyiniz vaxt gəlir, istədi-
yiniz vaxt çıxırsınız? Saat neçə-
dir?

O isə cavab vermək əvəzinə
udqundu.

- Əgər işləmək xoşunuza gəl-
mirsə, buyurun, bir vərəq kağız,
bir də qələm hər yerdə tapılar.

- Bağışlayın, - başını aşağı
saldı. - Gəlininiz xəstəxanadadır.

- Mən sizə bir də deyirəm, ev-
dəki qarışıqlığı işə qatmayın!

- Əslində çıxmaq istəyirdim,
fürsət olmadı. İcazə verin, bir-iki
gün işdən qalam. Hazırda reani-
masiyadadır. Evə aparmaq istəyi-
rəm...

- Nə?! - rəhbərin rəngi dəyişdi,
sanki indiye qədər nə dediyini
eşitməmişdi.

- Bunu vaxtında gəlib deyə bil-
məzdiniz? Nə olub axı?

- Beyin əməliyyatı keçirdi, -
deyə Malik kişi əzilib danışdı.

- Uf... - rəhbər dərinə nəfəs
aldı. - Yaxşı iş olmayıb. İndi vəziy-
yət necədir?

- Yaxşıdır... - dedi Malik kişi
titrəyərək, - amma artıq üç gündür
ki, ayılmayıb.

- Narahat olmayın, hər şey
yaxşı olacaq.

- Dediyniz çıxan olsun... - de-
yə Malik kişi elə cavab verdi ki,
sanki rəhbərin bu sözləri ilə həyat
yoldaşı sağalacaq.

- Yaxşı, gedin. Gəlini evə apa-
rın, uşaqların yanına qoyun. Son-
ra işə gələrsiniz.

- Təşəkkür edirəm.

- Ay-hay, - rəhbər arxadan
səsləndi, - mühasibatlığa da baş
çəkin, indi zəng vuraram, maaşı-
nızı əvvəlcədən alsınlar.

- Təşəkkür edirəm, çox sağ
olun... - deyə Malik kişi rahatladı.
Sonra rəhbərə minnətdarlıqla bir
nəzər salıb, çıxıb getdi və maaşı-
nı alaraq xəstəxanaya tərəf yol-
landı.

Qapıda yenə həmin həkimlə
qarşılaşdı. Onun “İçəri keçməyin,
vəziyyəti yaxşıdır, amma hələ də
ayılmayıb” deməsi Malik kişinin
ümidini bir az da azaltmışdı. İçəridən,
pəncərələrdən nicat gözləyənlərin
arasına o da qarışırdı. Bütün vücu-
du qulağa dönmüşdü, birinci mər-
təbədəki pəncərəyə baxırdı. Hə-
kimlərin dalınca qaçdığı, icazəsiz
içəri keçə bilməyib, qapının ağzın-
da növbətçi tibb bacısına yalvaran
xəstə yaxınlarına, pəncərələrdən
ümidlə həyata baxan dərddə insan-
lara göz gəzdirdi. Ürəyindən bir
şey qopdu, içində nə işə qırıldı.
Elə bu anda yan-yörəsində Yara-
dandan möcüzə gözləyənlərin
arasından sıyrılıb, sədəqə istəyən
çirkli paltarlı qaraçı uşaq ona ya-
xınlaşdı.

- Al, götür! - deyə Malik kişi
onun əlinə pul basdı. Uşaq pulu
alıb, bəri başdan üz-gözüne dua
çəkirmiş kimi etdi, sonra qarşıda
oturmuş, beli bükülmüş bir nənə-
nin qarşısına keçdi və əmək gör-
məmiş əllərini ona tərəf uzatdı.

Bu vaxt pəncərədən bir həkim
göründü. Malik kişi “Mənəmmi?”
deyə ayağa qalxmaq istədi, amma
başqa bir soyad səsləndirildi.

- Uf-f... - deyə oturdu. - Məgər
bu gün də ayılmayacaq?

Malik kişi xeyli vaxt səbrsiz
oturdu. Günorta oldu. Nahara gö-
rə xəstəxananın yaxınındakı ye-

məxanaya keçdi. İştahı yox idi,
iki ədəd samsa və iki piyala çay
içdi. Sonra geri qayıtdı.

İkinci vaxtı arvadının yanına
baş çəkdi. Yenə eyni vəziyyət: Fa-
rida hələ də bihuş yatırdı. Tibb bacı-
ları vaxtaşırı içəri girir, vəziyyəti
yoxlayır, bəlkə könül almaq üçün,
bəlkə də doğrudan, xəstənin duru-
munun yaxşı olduğunu deyib çı-
xırdılar. O, həyat yoldaşının ya-
nında yarım saat oturdu, lakin bir
anda yadına düşdü ki, balacaların-
ı bağçadan götürməlidir - sanki
biri onu qulağından tutub çəkdi, və
çarəsiz şəkildə oradan çıxdı...

Axşam uşaqları yalanlayıb, bir
az başlarını oxşayıb yatırdırdıq-
dan sonra özü gecə yarısına qə-
dər yata bilmədi. Elə bil göz qa-
paqlarına kibrit çöpü sıxışdırılmış-
dı - fikrə dalmış halda tavanın bir
nöqtəsinə baxaraq gözlərini yum-
madan uzandı. Gözlərinin önünə
yenə də palatada cansız və hissiz
uzanan Faridanın solğun sifəti
gəldi və tavanın küncündə hilal ki-
mi canlandı sanki.

“Gəldinmi?” - dedi, gözlərini ta-
vandan ayırmadan. - Çox yaxşı
eləmişən. Onsuz da səni gözləyir-
dim. Bax, sənin yerində kim yatır.
Odilcan. Yatmamışdan qabaq sə-
ni soruşub çox kükrədi. Söz ver-
dim, sabah gətirəcəm. Qızlar da
səni çox darıxıblar. Onları gətir-
mək istədim, amma həkimlər ica-
zə vermədi. Ən yaxşısı, sən özün
gəl. Farida, sabah yenə gələcəm.
Bir dəstə qırmızı qızılgül də ala-
cam. Axı sən gül iyini çox sevir-
sən. Xatırlayırsan, böyük qızımıza
hamilə olduğun vaxtda mənə bir
rahat buraxmamışdın, qızılgül gə-
tirmişdim axı. O gülləri divanə kimi
üzünə basıb qoxulamağın, gözlə-
rini yumub dərin nəfəs almağın,
“Ah, bu nə gözəl iy idi belə!” - de-
yə-deyə gülümsədiyin günü necə
də gülümsədim. “Sən demə, belə
də olurmuş” - demişdim. Amma o
qızılgül ətri o gün bizə və ailəmizə
sevinci, xoşbəxtliyi gətirmişdi. Sa-
bah da gətirəcəm. Ən gözəlindən,
ən ətirlisindən...”

H e k a y ə

(Qardaş xalqlar ədəbiyyatı - özbək ədəbiyyatı)

- Ayyaah! - Odilcanın ağlaya-
raq oyanması atanın düşüncələrini
dağıtdı. Çevrilib oğlunu yanına
aldı, yavaşca çiyninə vuraraq ya-
tızdırdı. Sonra özü də yorğun göz-
lərini yumdu.

Səhəri Malik kişi hər zaman-
kından daha erkən oyandı. Pəncə-
rəni açıb çölə baxdı - hələ zül-
mət idi. Gedib əl-üzünü yudu,
sonra dəsmal ilə qurulana-qurula-
na yenidən pəncərə kənarına
oturdu və qaranlığın qoynuna ba-
xaraq günəşin çıxmasına, aləmin
aydınlaşmasına ümidləndi.

“- Farida?” - dedi o qaranlığa
baxaraq, sanki arvadıyla danışır-
mış kimi. - “Bu vaxta qədər səne
çox diqqətsiz olmuşam, deyəsən...
Bağışla mənə! Uşaqların xa-
tirinə, mənə bağışla... İnsan bu qə-
dər biganə olarmı? Ay Allah! Əgər
ayılmasan nə olacaq, təsəvvür
elə... Doğrusu, qorxuram... Məni
demirsənsə də, Allaha and olsun,
uşaqları düşün...”

Malik kişinin gözləri doldu. Ya-
naqlarından süzülən yaşları çiyni-
ndəki dəsmalla sildi, sonra dərin
nəfəs aldı. Uşaqlar oyandıqda göz
yaşlarının görməsinlər deyə yeni-
dən hamama getdi. Üzünü yuyub
güzgüyə baxdı:

- Ey Uca Yaradan, Səndən
qüdrətliyi yoxdur. Mərhəmətinə
bizdən əsirgəmə...

Nəhayət, dan yeri söküldü.

Malik kişi qızlarını məktəbə,
oğlunu bağçaya yola saldıqdan
sonra düz güllər dükanına getdi.
Bir dəstə al qırmızı qızılgül aldı və
xəstəxanaya yollandı. Bu dəfə
reanimasiya şöbəsinin qapısında
onu dünənki kök, yumru üzlü hə-
kim yox, daha qısa boylu, öyrən-
mək və təcrübə toplamaqdan saç-
saqalı seyrəlmiş, başında günəş
parıltısı dolaşan bir həkim qarşıla-
dı. O, dünənki təşvişi və narahat-
lığı bir az yumşaldaraq dedi:

- Hələ ayılmayıb. Gözləyirik.

- Axı bu gün dördüncü gün-
dür? - dedi Malik kişi, həkimin yu-
xusuzluqdan qırmış gözlərinə
ümidlə baxaraq.

- Narahat olmayın, qardaş.
Vəziyyəti yaxşıdır. Bax, mən deyir-
əm, mütləq ayılacaq.

- Dediyniz çıxsın, Allah sizdən
razı olsun, - ümidləndi. Sonra xa-
hiş etdi:

- Xahiş edirəm, birçə dəqiqəlik
baxım ona.

- Yaxşı, amma tez çıxın.

Malik kişi palataya daxil olub,
dünənki kimi hələ də huşsuz və
hissiz uzanan Faridanın üzündən
öpdü, salam verdi. Sonra gül dəstə-
sini onun yanına qoydu:

- Qızılgül ətri burnuna dəy-
sin...

Kresloda əyləşdi və arvadının
əlindən tutaraq möcüzə gözləyir-
miş kimi susdu.

- Mən gəldim... - dedi nəhayət.
Sonra onun yumulu gözlərinə, sol-
ğun üzünə baxdı. Baxışları bir
nöqtəyə mıxlanmış kimi dondu.
Gözləri sulandı, kirpikləri bir-birinə
yapışdı.

Nə qədər belə dayandığını bil-
mədi. Bir anlıq əllərinin arasında
bir titrəmə hiss etdi və dərhal ar-
vadının gözlərinə zilləndi. Heç bir
əlamət yox idi. Ümidlə başını
aşağı saldı. Sonra yenidən əlləri-
nin arasındakı əldən bir titrəmə
keçdi. O, ümidlə həmin əllərə bax-
dı. Bir azdan barmaqlar tək-tək
tərpənməyə başladı.

- Şükür Allaha! - deyə çiynin-
dən dağ götürülmüş kimi dərinə
nəfəs aldı Malik kişi. Sonra arva-
dının üzünə baxdı. Əvvəlcə kiprik-
lərə can gəldi. Sonra solğun göz
qapaqları titrədi və o gözlərini aç-
dı!

- Farida! Canım! - deyə se-
vincə bütün otağı başına götür-
mək istədi.

Qurumuş dodaqlar tərpəndi.
Bədən canlandı. Xəstə gözlərini
açıb əvvəl tavana, sonra da “ha-
radayam mən?” deyirmiş kimi ət-
rafına baxdı.

- Farida?!

Qadının baxışları ətrafa dola-
şarkən gözləri tumbada duran qı-
zılğüllərə sataşdı və zəifcə gülüm-
sədi. Lakin bədənində ağır hiss
edən kimi yenidən gözlərini yum-
du.

- Canım?! - deyə Malik kişi ye-
rindən dikəldi. - Nə oldu?

Bir az keçmiş, qadın yenidən
gözlərini açdı və baxışları əriylə
toqquşan anda sanki uşaqları bu
vəziyyətə saldıqına görə utanaraq
üzünü gizlətdi, yenidən gözlərini
yumdu. İki damla yaş yanağından
yuvarlanaraq boynuna süzülürdü.
Malik kişi dəsmalını çıxarıb arva-
dının üzünü sildi.

- Canım, yaxşısan?

Xəstə “hə, yaxşıyam” demək
istəyirmiş kimi sarğılı başını bir az
tərpətdi. Onun ilk sözü bu oldu:

- Uşaqlar haradadır?

- Onlar yaxşıdır. Sənin sağalib
evə dönməyini gözləyirlər...

Farida bu qədər sözü tam dərk
edə bilmədi, görünür, heç nə eşit-
mir kimi ərinə baxdı. Sonra qızıl-
ğüllərə tərəf gücsüz əllərini uzatdı.
Ətrin burnuna çatdığı anda əvvəl-
ki kimi onları üzünə basıb qoxula-
dı, dərin-dərin nəfəs aldı. Bu halı
izləyən əriyə bir baxış atdı və
utanmış kimi gülümsədi.

- Qoxula, qoxula! - dedi Malik
kişi arvadının bu hərəkətindən
xoşhal olaraq. - Sənə bu yaraşır.
Mənə isə sevinc gətirir. Qoxula is-
tədiyən qədər... Ta ki, bu sevinci
də o əvvəlki kimi birlikdə xatırla-
yıb, birlikdə gülək...

Xolyor Safarov

O, yaşca bizdən çox kiçikdir. Odur ki, yaxşı musiqiçi olsa da, zamanında deyil, onu xeyli sonralar tanımışam. Tanıdığım andan indiyə qədər onunla daim səmimi, xoş münasibətdəyik və yaxşı həmsöhbətik. Təbii ki, söhbətlərimiz, dialoqlarımız daha çox Azərbaycan qarmon sənəti və onun tədrisi ilə bağlı olur. Vüsal Süleyman oğlu Qəhrəmanov 1982-ci il iyunun 28-də Bakıda dünyaya gəlib. Ata sürücü, ana evdar qadın olub. Bu ailədə bir qız və bir oğul övladı böyüyüb.

(Əvvəli ötən sayımızda)

Onun pədaqoji fəaliyyəti ilə tanış olduqca adamı heyrət bürüyür və onun qarşısında baş əymək istəyirsən. Vüsal və müəllim yoldaşları dünyada ən gərəkli, çox lazımlı bir işlə məşğul olmaqla görün nə qədər adamları sevindirirlər. Sevinənlər sırasında uşaqlar özləri, ata-anaları, baba-nənələri, əmi-dayıları, bibi-xalaları və bir sözlə bütün doğmaları var. 38 sayılı məktəbin bütün kollektivinə minnətdarlıq edərək onlara can sağlığı və böyük nailiyyətlər arzulayırıq.

İşlədiyi məktəbdə onun yetirmələri arasında müxtəlif baxış müsabiqələrdə və festivallarda çıxış edərək yüksək nailiyyətlər qazananlar var.

Məhəmməd Abışov belə tədbirlərdə çıxış edərək hər il qalib olub. Aşağıda mərhələlərlə göstəririk:

2013-cü il. Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Gənclər Fondunun maliyyə dəstəyi ilə sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün 5 nömrəli Respublika xüsusi internat məktəbində həyata keçirilən "Mən də varam" fərdi qabiliyyət müsabiqəsi. 1-ci yer; 2014-cü ildə Uşaq və Gənclər arasında xalq çalğı aletləri ifaçılarının III Respublika müsabiqəsində 3-cü dərəcəli diplom;

2015-ci ildə I Respublika festi-

valı. U.Hacıbəylinin milli lad sistemi gənc musiqiçilərin tədris repertuarında. Laureat;

2017-ci il. Moskvada keçirilən Beynəlxalq festival. Qalib.

Nurlan Əhmədov:

2015-ci il. Ü.Hacıbəylinin milli lad sistemi gənc musiqiçilərin tədris proqramında. Laureat;

Qara Qarayev adına "Təhlil və ifa edir gənc musiqiçilər". III Respublika elmi-ifaçılıq müsabiqəsi. Fərəhləndirici fərman;

2015-ci il. İstanbulda Güləndə çocuk festivalı. Qalib.

Nurlan Əhmədovun daha başqa müsabiqə və festivallarda yüksək nailiyyətləri olub.

Azərbaycan Respublikasının ümummilli lideri H.Əliyevin anadan olmasının 100 illik yubileyi çərçivəsində Mədəniyyət Nazirliyi, H.Əliyev Mərkəzi və Elm və Təhsil Nazirliyi ilə birgə təşkil etdiyi uşaq incəsənət festivalında 10-13 yaş qruplarında Azərbaycan xalq çalğı aletləri ifaçılığı nominasiyası üzrə I yerə layiq görülmüşdür.

Həmin illərdə bu festivallarda Abbas Əhmədov 6-9 yaş arasında I yer alıb. Vüsal müəllimin Cəmil Məmmədov və başqa şagirdləri də mühüm əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə edərək sənət aləmi və tədris üçün yetişməkdədirlər.

Vüsal müəllimin zəhməti öz bəhrəsini verib. Məhəmməd Abışov ifaçı və musiqi müəllimi kimi yetişərək cəmiyyətdə öz yerini tutub. O, 2023-cü ildə AMK-nın xalq çalğı aletləri fakültəsini qarmon ixtisası üzrə bitirib. İxtisas müəllimi Ənvər Sadıqovdur. 2024-cü ildən Məhəmməd Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin magistraturasında xalq çalğı aletləri ifaçılığının nəzəriyyəsi və metodikası üzrə təhsil alır.

M.Abişov 2023-cü ildən 38 sayılı 11 illik uşaq musiqi məktəbinin qarmon sinfində dərs deyərək müəllimi V.Qəhrəmanovla çiyin-çiyinə çalışır. Təbii ki, tədris məsələlərində nə çətinliyi olsa, ustadı ona dəstək olur.

2018-ci il fevralın 12-də Beynəlxalq Muğam Mərkəzində ustad qarmon ifaçısı Əhəd Əliyevin 125 illik yubiley tədbiri keçirildi. Orada

mənim də çıxışım var idi. Həmin tədbirə Məhəmməd Abışovun ifası da daxil edilmişdi. Yaxşı xatırlayıram ki, Vüsal müəllim sevimli şagirdinin çıxışını tədbir üçün layiqincə hazırlamışdı. O, Məhəmmədin qarmonunu götürüb, onun qoluna girib məşqlərə və tədbirə gətirmişdi. Məhəmmədin səhnəyə qalxıb əyləşməsində, qarmonu dişi üstə almasında, səsgücləndirici aparatla tembrin düzəldilməsində də Vüsal müəllimin dəstəyi oldu. İfa bitəndən sonra Məhəmmədin qoluna girib səhnədən zala düşürülməsində də ustadının yardımı gözələrimiz önündə idi. Şagirdləri gözəndən əlil olduqları üçün V.Qəhrəmanov onların zəhmətini çəkərək daim qayğı göstərir.

Həmin mədəniyyət müəssisəsində mahir qarmon ifaçısı Xanlar Cəfərovun xatirə gecəsi keçirildi. Vüsal müəllim Məhəmmədi bura da gətirib aparmışdı. Məhəmməd X.Cəfərovun bəstəsi olan "Xanları" rəqs melodiyasını xalq artisti Ənvər Sadıqovun "Qaytağı" instrumental ansamblının müşayiətilə əla ifa etdi.

2017-ci il iyunun 2-də Rəşid Behbudov adına Azərbaycan Dövlət Mahnı Teatrında Məhəmməd Abışovun uğurlu solo konserti keçirilib.

Bir xatirəni yazıya keçirməyi lazım bilərəm. 2019-cu il avqustun 5-də Abışovlar aləsinin həyatında əlamətdar gün idi. Maşallah Abışovun səliqəli, səhmanlı heyətində şadlıq mağarı qurulmuşdu. Məhəmmədin orta ümumtəhsil məktəbi bitirməsi və AMK-a qəbul olunması təntənəli şəkildə qeyd olundu. Qohumlar, qonşular dəvətli idi. Vüsal müəllim əvvəlcədən orada iştirakımı, məclisi idarə etməyimi istəmiş və mən məmnuniyyətlə razılıq vermişdim. Bir də xahiş etmişdi ki, Zakir Mirzə və Ənvər Sadıqovu da ora dəvət edim. Zakir müəllim üzrlü səbəbə görə gəlməsə də, Ənvər Sadıqov iştirak etdi. Vüsal başqa musiqiçiləri özü çağırırmışdı ki, qonaqlıq daha ıvratlı, təntənəli və zəngin repertuarlı olsun. Məni tədbirə Vüsal özü aparıb gətirdi. İfa üçün bir-bir bütün ifaçılara imkan yaratdım.

Avtandil İsmailov, Nemət Hüseynov, Şəmsi Ağamaliyev çox gözəl ifa sərgilədilər. Bunlardan sonra Şəmsi və Vüsalın duet ifası xüsusi marağa səbəb oldu. Sonda Məhəmmədin özünə də söz verdik. O, əla ifa göstərdi. Ziyafətdə mahir qarmon ifaçısı, memar, "İfan" şirkətinin direktoru, memar, mahir qarmonçalan İlqar Kərimov və Amerikanın Virjiniya ştatında yaşayan qarmon sevdalı insan Hacı Həsən Musabəyli də iştirak edirdi.

Həmin tədbirin yüksək səviyyədə təşkilində və səviyyəli keçməsinə V.Qəhrəmanovun böyük xidməti oldu. O, öz yetirməsi Məhəmmədin bu mənalı, uğurlu tarixi gününün daha fərəhli, sanballı olması, videoçəkiliş edilərək daim xatırlanması üçün əlindən gələni etmişdi. Onun vicdanlı, səmimi, zəhmətsevər, bacarıqlı təşkilatçı və canyandırın olması bir daha öz təsdiqini tapdı. Əlbəttə, hər müəllim öz tələbəsinin uğuruna bu qə-

seçmə müğənnilərini vətənimizdə, Türkiyə və Rusiya səfərlərində müşayiət edib. Vüsal 2017-ci ildə öz instrumental qrupu ilə Bakıdakı səsyazma studiyalarında da müğənnilərlə yaradıcılıq işlərində olub.

Vüsalın bir neçə solo ifası da var ki, həqiqətən zəngin əsər təsiri oyadır. Əlbəttə, bu istiqamətdə yaradıcılıq işlərini davam etdirsə əla olar. Lakin belə işlər maliyyə tələb edir. Allah özü kömək etsin.

Mən Vüsal müəllimi Qəhrəmanov deyil, Qəhrəman soyadı ilə tanımaq və belə tanımaq istərdim. Biri budur ki, SSRİ-dən qalan soyadlardakı "ov" sonluğundan uzaqlaşmaqdayıq. Digəri budur ki, axı onun xidmət etdiyi iş elə qəhrəmanlıqdır. Bəli, gözəndən əlil uşaqların təhsil aldığı məktəbdə işləyib səviyyəli şagirdlərin hazırlanaraq, onların pədaqoji sahə və ifaçılıq sənəti üçün layiqli kadrlar kimi cəmiyyətə təqdim olunması

dər fərəhlənərək sevinc hissləri yaşamır.

İşin adına, görünüşünə deyil, mahiyyətinə baxırlar. Vüsal müəllim çalışdığı tədris müəssisəsinin adının da, bu məktəbin gördüyü işin mahiyyətini də dərk edir, yaxşı anlayır və ortaya öz vicdani münasibətlərinin nəticəsini qoyur.

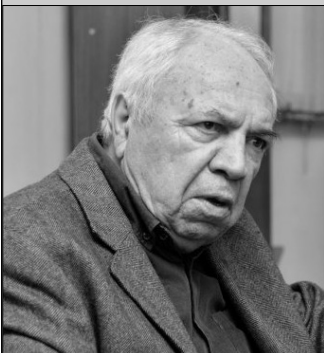
2015-ci ildən pandemiya dövrünə qədər V.Qəhrəmanovun instrumental ansamblı olub, konsertlərdə, bədii-kütləvi tədbirlərdə tanınan müğənniləri müşayiət edib. Onun qrupunda tam peşəkər və yüksək səviyyəli ifaçılar çalışıblar. Bu qrup Azərbaycanın say-

yalnız fədakarlıq deyil, həm də əsl qəhrəmanlıqdır. Bəli, o, Vüsal Qəhrəmandır!

Yolumuz yolumdur, yolu yolumuzdur, ifaçılıqda da, pədaqoji işdə də. Biz yaşlı sənətkarlar bu yolu sədaqətlə addımlayaraq pənsiyaya çıxmışıq. Əsl yolçularımızdan biri olaraq Vüsal bəy bu yolu əzmlə, bacarıqla, hünərlə, məhsuldar şəkildə addımlamaqda və yüksək nailiyyətlərə imza atmaqdadır. Elə isə daim irəli, Vüsal Qəhrəman!

Əhsən RƏHMANLI
Tədqiqatçı, sənətsünaslıq
üzrə fəlsəfə doktoru

“Alabəzək” aparıcılar haqqında ballada

Allahverdi Eminov

Tarixən kişiylə qadın geyimi fəqləndirilmişdir, həm döyüşçülük baxımından, həm də estetik təsir yönündən. Kişilər həmişə hərbə hazır olmuşlar, döyüş ruhunu geyimlərində də axtarmışlar.

Qadınlar isə əlvan, bərbəzəkli, gül-çiçəkli par-çadan tikilən geyimlə öyünmüşlər, ərənlərə ilham vermişlər, elə bu görkəmlə də döyüşdən qayıdanlara gözəllik, həzz bağışlamışlar. Bu gün vəziyyət tamamilə dəyişmişdir, teleekran onları “dəyişdirmişdir”, “başqalaşdırmışdır”, qadınlarla “bəra-bərhüquqlu” etmişdir. Son fikrimi - cümləmi yazanda əzab çəkdim: nə səbəbə azərbaycanlı cavan kişilər - veriliş aparıcıları özlərini “qadınlaşdırmışlar”? Səsləri-ni eşitməsək, gül-çiçəkli, al - əlvan köynəkdə və kostyumda, ağ dar şalvarda, co-rabsız geyindiylə ayaqqabıda görsek... qadınla dəyişik salırıq. Mən bu görkəmə on-ların - aparıcıların saç düzümünü, qapqara rəngli saqqallarını da əlavə edərdim. Saqqal kişi sifətinə ağırlıq gətirir, qadınlar saqqalı xoşlamırlar, çün dodaqları örtür...

Ekran qadın libasında çıxan veriliş aparıcıları hansı məqsəd güdürlər? Bəl-kə kişi doğulduqlarının peşimançılığını çəkirlər?

16.06.2025

Şairlə ikinci görüşüm...

Poeziya haqqında düşünəndə mənə elə gəlir bu müəmmalı hissini gəlişi qeyri - müəyyəndir, ona görə ki, ilahidən pay alır, ətə-qana dolur və bir ürəkdə qərar-laşır. Amma hər qəlbi seçmir özü üçün, o qəlbə ki, onun yeri-məkani olsun. Mülə-lifə gələndə isə vəzifəsi, nüfuzu və mövqeyi poeziya üçün laməkandır! Necə ki, Millət vəkili, ictimai xadim şair Tahir Rzanı özü üçün həmdəm seçmişdir. Bu mə-nada mən şeirə belə bir qiymətvermədə yanaşıram.

Tahir Rza artıq poeziyada öz sözünü deyən, öz yaradıcı missiyasını ləyaqətlə təmsil edən şairdir. Necə ki, onunla poeziya - şeir cəbhəsində ikinci görüşümdür. Şairin “525-ci qəzet”də (11 iyul, 2025) lirik şeirləri (qoşmaları) bir daha diq-qətimdə yaşadı. Bu şeirlərdəki vətənpərvərlik ruhu, yaxşı mənada pafosu şairin Və-tən sevgisi ilə çulğalaşır, o Vətən ki, “oğullarını harayladı, zamanın sınaqlarından keçirdi, analar dəfn etdi ağlarını”.

*Qələbə eşqinə hər ata, ana
Dözdü əzablara möhkəm dayandı.
Onlar torpağını basıb bağrına,
Oğul əvəzinə Vətən qazandı.*

Bəs şeirə nə qalır? Çox dəyərlər: mübariz xalq, xilaskar Rəhbər, ucalan Şöhrət! Budur, Şairi ruhlandıran, Şeirə aşına edən:

*İnsanlığa, hörmətinə,
Tükənməyən sərvətinə,
Azərbaycan millətinə -
Dövlətinə qurban olum.*

Bu millət və Dövlətdir ki, şair oğluna Tahir Rzaya etimad göstərərək xalq elçisi seçmişdir! Şeirdən şeirə şair müdrikləşir, ağsaqqallaşır və insanı duymağa, haqqı öz yerinə qoymağa çağırır. Bu ömrü - ixtiyarı nadana verməməyə səsləyir.

*Ömrümüz, günümüz gedəcək bada,
Versək ixtiyarı nadana, yada,
Bədbəxtlik vurulsaq şöhrətə, ada
Haram naz-nemətdən doya bilməsək.*

*Əgər hörmət qoysan Tahir, adına,
Düşərsən hər zaman xalqın yadına.
Nadanıq dar gündə yetib dadıma,
Vətənçün biz cana qıya bilməsək.*

Şairlər o halda kamilləşir və müdrikləşir - Allaha yaxınlığını idrak edir, onun vəhyilə şairləşdiyinə inamı artır, onda akselerativlik - ruhi həyəcan yerini poetikaya verir, çün, şeir həqiqətə yaxınlaşmadır, təxəyyülün sistemidir, ruhun tə-mizlənməsidir, gözəlliyin mənimsənilməsidir. Şeirin predmeti İnsan və onun do-ğurduğu insanlıqdır, şair qovuşma hədəfini vahid kəsişmə nöqtəsində deyil, insanın bütövlüyündə, həyatı bağlılıqda, təzahürlərdə alır. Beləliklə, Tahir Rza astadan pıçıldayır.

*Elmdən, idrakdan, eldən güc alan,
Amalı həqiqət, ədalət olan
Xalqımın başını göyə ucaldan,
Mərd oğul, ismətli qız istəyirəm.*

*Qəlblərdə sülh, inam böyütmək üçün
Səadət uğrunda yol getmək üçün
Tahirəm, zalımı xar etmək üçün
Tanrıya sözüm var, söz istəyirəm.*

Şair üçün həyat yalnız xoşbəxtlik vermir, bu həyatın ziddiyyətləri də yox deyil. Zaman şair qarşısında aciz də olur, lakin insan (şair) fasiləsiz ona nəzər ye-tirir - həm sənət, həm ideologiya baxımından, şair qəmlənməyə haqq vermə-mə-lidir, ona görə ki, şeirdə təbiətin dilini insan dilinə çevirmək mümkün olmur, necə ki, insan çalışmalıdır kişiylə əl uzatsın, onun beş barmağını sıxsın, gücünə şərik çıxsın. İnsan çalışır dünyaya verdiyini geri ala bilsin, o halda o insan özünü rahat hiss edər. O halda ki!

*İnsan köçəridi, dünya əbədi
Yaxşının, yamanın bəllidir yeri.
İnsanın dünyaya verdiyi nədir?
Çalışır daha çox qaytarsın geri.*

*Ən yaxın dost, qardaş, arxa sandığı,
Dünyanı pis günə qoyubdur insan.
Dostlar dönük çıxıb, qonşular yağı,
Peşmanam dünyaya doğulmağımdan.*

Poeziya üçün nadan və aqıl, cənnət və cəhənnəm məfhumları mövcuddur, şair yaşıyır və gözəl şeirlər yazırsa cənnətdən qovulmur, ona görə ki, hər misra-sında pak sevgi, təmiz Eşq var, yaxşı insanların əhatəsindədir. Şair Zamanın için-dədir, Zaman onun əməllərini yaşadır. Şair Tahir Rza poeziyasında bir aydınlıq, poetik intonasiya, dövrə “ünsiyyət kodu” mövcuddur. Şair davranışını cəmiyyətin əksikliklərinə tabe etməmişdir, fikri və zövqü oxşayan ibrətamiz şeirlər qələmə al-mışdır. Hansı ki, onun şeir sənəti ölməzdir. Bunu dərk edən Tahir Rza qənaətini təsdiqləyir:

*Hərə öz ağlından “pay” verdi mənə
Nadanlar dərdi də çox gördü mənə.
Dövrən ağırlardan tor hördü mənə,
Yaxşıdı, gözəldi, xoşdu dedilər.*

*Ürəyim titrədi, canım üzüldü,
Gözüm bu gözəli gördü süzüldü.
Misralar sinəmdən axdı, düzüldü
Taleyim də yolunu çaşdı dedilər.*

Şair nikbindir, ona görə ki, sənəti var, bu poetik sənət - şeir dünyası əbə-didir.

Tahir, ötər illər, dəyişər zaman,

*Ancaq unudulmaz sənətkar bir an.
Xoşbəxtdir xalq üçün yazıb - yaradan,
Sənət daimidir, öləsi deyil.*

Saf ilham daşıyıcısı Tahir Rzanın poeziyası mənim duyğularımı oyatdı, - desəm yanlışmaram. O, poeziyası ilə emosionallığın, ifadəliyin və intellektliyin yerini dəqiqləşdirdi, həyatın çirkinliklərini “katarsisi”nə cəhd etdi. Axi, həyatın elə məqamları var - məhz incəsənət təmizləyir. Alman şairi Henrix Heyne təsadüfən yazmamış ki, həyatın incəsənətin köməkliliyə dəyişdirilməsi mümkündür. Bu isə poeziyanın sosiallaşması demək deyil, proqram çərçivəsinə salmaq deyil; bu isə Tahir Rzanın poeziyasının cəvheridir ki, oxuculara çatdırmağı özümə borc bildim:

*Bir ömürdü, bir kəfəndi, bir də mən
Bir ürəkdi, ruhdu, təndi, bir də mən*

*Bir torpaqdı, bir vətəndi, bir də mən
Vətən üçün kəfənim seçmişəm.*

*Ədalətin zəncirini qırmışım,
Ədalətdən möhkəm qala qurmuşuq.
Düşünmüşük, danışmışım - durmuşuq
Köməyimə yetəlimi seçmişəm.
Saxta dostla, sirdaşlara daş atdıq,
Yatan bəxti silkələdik, oyatdıq.
Müstəqillik istəyinə biz çatdıq.
Öz kökümü, öz tənimi seçmişəm.*

*Azərbaycan müqəddəsdir, uludur
Tutduğu yol azadlığın yoludur.
Tahir haqqın, sədaqətin quludur,
Cənnət üçün Vətənim seçmişəm.*

Yekun olaraq deməliyəm ki, poeziya bütün dünyəvi elmlərdən daha qədim-dir: filosof Aristotelin etirafıdır. Şeir mahiyyətində mövcud olmayan əxlaq qanun-larının sistemini təsəvvürə gətirir. İnsan davranışının stixasını qurur, gözəlliyi duy-maq məharətini aşılayır. Poeziya, bu poetik sənət gerçəkliyə varan metoddur, bu hissi şair şeir vasitəsilə həyata keçirir. Necə ki, Tahir Rza şeir dünyasına belə bir ölçüdə yanaşmış və özünü təsdiq etmişdir.

Allahverdi Eminov

15.07.2025

Mən Yardımlı
elinin “Bəylər
kəndi” kimi ta-
nınan Gilar kəndində
26 mart 1937-ci ildə
Sultanlı ailəsində do-
ğulmuşam. Avtobioqra-
fiyam təkcə uğurlarım-
dan ibarət deyildir. Bu,
həm də həyat yolum-
da başıma gələnlerin,
rastlaşdıqlarımların kiçi-
cik bir hissəsini əhatə
edir. Onlardan vaz ke-
çib yalnız uğurlarım-
dan danışmaqdan da
vaz keçirəm.

(Əvvəli ötən saylarımızda)

Ertəsi gün Alatavadakı qohumu-
muz gile getdim. O çağlar Alatavada
vur-tut üç-dörd ev vardı. Asanlıqla
qohumumuzun evini tapdım. Burada
da 8-ci kilometrəkilər təkrar olun-
du. Bundan sonra kimsədən borc
pul almaq fikrinə düşməyib, dəhşətli
günlər keçirə-keçirə 1959-cu ilədək
22.5 rubl təqaüdlə yaşamaı oldum.
1961-ci ilin oktyabr ayında böyük
alimimiz Xudu Məmmədovun təklifi
ilə onun laboratoriyasında laborant
vəzifəsinə işə götürüldüm... Çətinli-
yə tab gətirə bilməyib təhsilini ya-
rımçıq qoymaq istəyənlər az olmur-
du. Tez-tez imzasız məktub yazıb
Atamın “xalq düşməni”, “əksinqilab-
çı” olduğunu, bu səbəbdən bizim
sürgün olduğumuzu lazımi yerlə-
rə çatdırınlər olurd.

Məni universitetin siyasi şöbəsi-
nə çağırıb sorğu-soruna tuturdular
mən deyilənlərin doğruluğunu, an-
caq səbəbini bilmədiyimi deyirdim.
Ancaq mən belə halı ağılıma da gəti-
rə bilmirdim, ailəmizin maddi duru-
munda çətinlik yarananların məqsə-
dinin elə buna hesablanmış olduđu-
nu qardaşım Hüseynəğa mənə de-
mişdi. Buna cavab olaraq, təhsilimi
baş vurmağı, sonra öz gələcəyimi
üçün planlarımı gerçəkləşdirməyi
düşündüm. Həmin planlara doğru
irəlilədim, ona mütləq çatacağıma
özümde əminliklər yaratmışdım. Bu
əminliklər ümidimi itirməyimə heç
zaman girəvə vermədi. Elə çağ olur-
du, əlavə dəftər, qələm, idman palta-
rı, idman ayaqqabısı almağa, kom-
somol təşkilatının, qrup yoldaşları-
mın keçirəcəyi hər hansı tədbir üçün,
başqa zəruri xərc üçün tələb edilən
pula gücüm çatmayanda, ac olanda
dərse davam edə bilmirdim.

Durumumdan bilgisiz olan müə-
limlərimdən bəziləri tez-tez xəstə-
ləndiyimdən, ara-sıra dərse gecik-
məyimi özlərinə qarşı saymazlıq
göstərməyim kimi anlayırdılar. Onlar
həyatımda mövcud ağır çətinlikləri
bilmirdilər. Ona görə də həttə özləri-
nə aidliyi olmayan fənlərdən də mə-
ni kəsdirməyə çalışırdılar. Bununla
belə, Azərbaycan Dövlət universite-
tində müəllimim olmuş hər kəsi bö-
yük sayqılarla yada salıram. Millət-
severlikdə, millətin övladlarına bilik
vermək istəyində, dürüstlükdə, tə-
mizlikdə, vicdan məsələsində indi
də onların yeri görünür. Mənim du-
rumumu anlamayan Arif müəllimə,
Şəmsəddin müəllimə, İsmət müəlli-
mə, Qafar müəllimə də münasibətim
belədir. Onlar bilik sahələrinə bizim
yaxşı yiyələnməyimizə namusla ça-
lışırdılar, varlıqlarını sərf edirdilər.
Mənə olan münasibətlərinin də kö-
kündə müəllimlərimin bu istəkləri
dayanırdı. Onlar həyatımı sarmış
ağrı-acıları, çətinlikləri özüm de-
məmiş olduğum halda haradan bi-

Avtobioqrafik xırdalıqlar

ləydilər? O çağlar tələbələrinin çə-
tinliklərini biləndə onlara maddi cə-
hətdən yardım göstərən müəllimlər
az olmurdu. Ancaq mən bütün çə-
tinliklərimi hamıdan, ta doğmalarım-
dan, hər gün təmasda olduğum tələ-
bə yoldaşlarımdan da gizlədirdim,
onlara bildirməyi özümə sığışdırmı-
dım. Bildirseydim, biri bunları özünə
dərd edəcəkdı, birinin mənə yazığı
gələcəkdi, biri halıma yanacaqdı, bi-
ri sevinəcəkdı, biri əlinə düşən fūr-
sətdən yararlanmağa çalışacaqdı...

Mənəvi sıxıntılardan yaxa qurtarı-
bilmədiyim də məni üzürdü. Bun-
ca, öz dolanışığı, yaşayış xərclərim-
dən savayı, idman geyimi, qələm-
dəftər, qəfil ortaya çıxan bir çox qa-
çılmaz xərclərin öhdəsindən gələ bil-
mədiyim, dərslərdən yayınmağa
məcburluğum, dostlarım, tələbə yola-
daşlarım yanında imkansız, yazıq
görünmək qorxusu məni üzürdü. İd-
man forması, idman üçün daim la-
zım olan bəzi əlavə şeyləri alımağa
məqsədlə idman dərslərindən azad
olunmağa, heçolmasa, “zəif qruplar-
”a getməyə çalışırdım. Bunun üçün
həkim rəyi tələb olunurdu. Yaxşı ge-
yimim yox idi, qarlı-şaxtalı günlərdə
tez-tez xəstələnirdim.

Belə günlərin birində ciddi xəstə-
ləndim, temperaturum yüksəldi, bir
neçə gün yataqxanadan bayıra çıxa
bilmədim, xəstəliyim daha da ağır-
laşdı, huşumu itirdim, yataqxana yola-
daşlarım məni universitetin tibb
məntəqəsinə aparanda “özümde ol-
mamışdım”. Həkim Ağamməd Zey-
nalov Qara ciyərimin şişdiyini, ciyər
pərdəsinə su yığıldığını müəyyən-
ləşdirmişdi, həkimin dediyinə görə,
temperaturum 41 dərəcədən də yük-
səyə qalxmışdı. Həkim məni müalicə
edirdi, əslən İmişlidən olan Sona xa-
nımla, əslən Şamaxıdan olan Əzizə
xanım (soyadlarını unutduğuma gö-
rə mənsub olduqları bölgəni yazdım)
tibb bacıları kimi çalışırdılar. Həkim
də, tibb bacıları da vətənsəvər, millət
təəssübçüsü, savadlı, mənəviyətli,
mədəniyyətli, tərbiyəli insanlar idilər.
Sonradan, elə yüksək temperaturda
huşumu itirdiyimi deyirdilər. Həkim
də, tibb bacıları da ciddi sayıl-
temperaturumu aşağı sala bilmişdilər.

Ayılarda tibb bacılarının mənim ölə-
cəyimi görüb ağladıqlarını deyirdilər.
Bir az özümə gələndən sonra həkim
istirahət etmək üçün gecə öz evinə
getdi. Sonra nə baş verdiyindən xə-
bərilm olmamışdı.

Səhəreyaxın həkimin, tibb bacı-
larının, palatalardan gəlmiş insanla-
rın ətrafıma yığışib ağlaşdığını gör-
düm. Səhər açılarda artıq özümə
gəlmişdim. Həkim Ağamməd Zey-
nalov səhər saat beşə qalmış evin-
dən qayıdıb gəlmişdi. O, səhər saat
3-4 radələrində yuxuda görür, mən
ölmüşəm, torpağa tapşırmağa apa-
rılırlar. Küçəni keçəndə it üstünə atı-
lır, bu vaxt yuxudan ayılır, düşünür,
mənim başıma nə işə gəlib, bəlkə
də doğrudan da ölmüşəm. Tələsik
geyiniib xəstəxanaya gələndə məni
ağır durumda görür. Bu, Ağamməd
Zeynalovun göstərdiyi həqiqi həkim-
liyin, əsl insanlığın nümunəsi idi.
Səksəninci illərdə bir gün Elmlər
Akademiyaşının bağından keçəndə
məni çağırırdılar. Dönüb 57-ci ilin no-
yabr ayında məni ölümün çəngəsindən
qurtaran həkim Ağamməd Zey-
nalovu ADU-nun aralarında öz
müəllimlərimdən də olan bir neçə
müəllimi ilə skamyada oturub söh-
bət eləyən gördüm. Yaxınlaşıb bö-
yük ehtiramla onlarla görüşdüm.
Böyük rəğbət bəslədiyim həkim
Ağamməd Zeynalov mənim işlərimi,
evli olub 50-ci illərdən sonra ilk dəfə
idi onu görürdüm. Onun harada ol-
duğundan məlumatşız idim.

50-ci illərin sonu, 60-cı illərin
önü universitetdən Nəriman Nəri-
manov adına Tibb institutuna keç-
miş, dissertasiya müdafiə edərək
tibb elmləri namizədi elmi dərəcəsi
almış, dosent olmuşdu. Ailəli olub-
olmadığını, səhhətəmi soruşdu, yu-
xarıda təsvir elədiyim olayı geniş
danışdı. Çox təsirli idi. Görkəmli hə-
kim, ləyaqətli insan Ağamməd Zey-
nalov dünyadan köçmüşdür. Allah
rəhmət eləsin. Onu o illərdən bəri
heç vaxt unutmamışam, yeri düşən-
də onun o nəciibliyi, milli təəssübçü-
lüyü, insanseverliyi, mədəniyyəti,
həkimlik bacarığı barədə çoxlarına
danışırım, onu həmişə yad edirəm.
Çətinliklər mənəgənəsində sıxıldığını

anlayan anamın dərdlərinin üstünə
mənim ağır maddi durumum da
dərd gətirirdi. Mən isə, evə həmişə
məktub yazırdım, sifariş göndərir-
dim, deyirdim, anam məndən arxa-
yın olsun, çətinliyim yoxdur, işlərim
yaxşıdır. İstəyirdim, anam darıxma-
sın, ağır maddi durumumdan soraq
tutub ağlamasın. O, isə, çox həssas
idi. Mən kəndə gedəndə hansı çə-
tinliklə üzləşdiyimi üzündən, nigaran
baxışlarımdan duyurdu... Anam-
dan ötrü, evimiz, tay-tuşum, kəndi-
mizin qocalı-uşaqı hər bir şəxsi
üçün darıxırdım. Hər dəfə semestr
imtahanlarını verəndə evə getməyə
tələsirdim. Universitetin, onun möh-
təşəm bir fakultənin tələbəsi kimi
kəndə getməyi özüm üçün şərəf sa-
yırdım, bununla qürrelənirdim.

Səhv etmərəmsə, ikinci kursda
oxuyurdum, semestr imtahanlarını
vermişdim. Kəndə getmək qərarına
gəldim. Biləsuvar (o çağkı Puşkin)
yaxınlığındakı sərhəd-buraxılış mə-
ntəqəsindən keçmək üçün vaxtında
buraxılış vərəqəsi almışdım, getmə-
yim barədə kənddən etiraz olmadığı
barədə arayışım da var idi. Məntəqə-
də sənədləri yoxlayanda hansısa
hərfi oxuya bilmədiklərinə görə məni
avtobusdan düşürtdülər. Rusca bil-
mədiyimə görə onları qandıra bilmə-
dim. Avtobusu yola saldılar, məni isə,
geri qayıtdılar. Qış günü idi, saat üç
ətrafında işləyirdi. Geri qayıtmağa
pulum yox idi, məni aparan avtobus
da getmişdi. Çıxış yolu tapmaq mə-
nim üçün çox çətin idi. Kanal boyu
gedib kanalın münasib hissəsindən
tullanaraq Puşkinə (Biləsuvar) piya-
da getmək, dayım oğlu Mirsalam gil-
də gecələyib oradan evimizə yollan-
maq qərarına gəldim. O çağ yaran-
mış durumumu indinin özündə də
düşünəndə, yol arayanda başqa bir
çıxış yolu görmürəm.

Maşın yolu ilə xeyli məsafə gedib
sərhəddçilərin gözündən yayındığını
güman etdim. Sonra kanalboyu ge-
dib sola döndüm, kanala tərəf gəlib
keçmək üçün münasib yer axtardım.
Kanal su ilə dolu idi. Kanalın eni hər
yerdə təqribən eyni idi. Artıq hava
qaralırdı, oralarda qurudun adam ye-
diyi barıdı də eşitmişdim. Gecikmək

olmazdı. Kanalın münasib bildiyim
bir yerini gözaltı elədim, bir neçə də-
fə oradan o biri sahilə tullanmaq is-
tədim, ancaq, əlimdəki çəmodan bu-
na mane oldu. Mühazirə dəftərlərim,
zaçot dəftərcəm də daxil olmaqla
nəyim vardisa, hamısı çəmodanda
idi. Düşündüm, çəmodanı o biri sahi-
lə tullasam, həm qurddan, həm qarlı
havada gecəyə düşməkdən yaranan
qorxu hissim, üzməyi bacarmadıgı-
ma görə suyun aparacağından doğ-
ğan təşvişim, həm də çəmodanımla
bağlı taleyimdən nigarançılığım özü-
mü səfərbər etdib kanaldan tullan-
mağıma kömək edər. Gücümü top-
layıb çəmodanı kanalın o biri sahilinə
tulladım. Özüm geri çəkilib qaça-
qaça kanala yaxınlaşdım, tullanmaq
üçün özümü hazır görməyib dayan-
dım. Bir az gözlədim, düşündüm, fa-
ciəmin yaxınlaşdığını görüb yenidən
geri çəkildim, qaçaraq fikrimi bir yere
topladım, əks sahilə tullandım, özüm
üstə kanalın aşırımına düşdüm,
ayaqlarım kanala sallandı, ümidimi
itirməyib “çör-çöp”dən tuta-tuta ka-

Bəhmən SULTANLI

naldan uzaqlaşa bildim. Hər cür çə-
tinliyə tab gətirə-gətirə, həm də ata-
sızlığın mənəvi əzabları ilə əlbəya-
xa, universitetdən çıxarılacağımla,
siyasi baxışlarıma görə həbs edilə-
cəyimin mümkünüyünü düşünə-dü-
şünə, təqiblərlə üz-üzə ADU-nunun
fizika fakultəsini bitirdim.

Universitetdə mexanika və mole-
kulyar fizika fənlərini dosent Mədot
Sərdarlı, ali riziyyat fənnini baş müə-
llim Sabir Nəsimov, fransız dili fənnini
Aşurbəyliyə törəmələrindən olan
asistent Sitara Aşurbəyli, elektrik
bəhsini dosent Kəriş Köçərli, optika
fənnini dosent Mehdi Əliyev, radio-
texnika kursunu dosent Lətif İmanov,
yarkəçiricilər fizikası fənnini profes-
sor Həsən Abdullayev, kristalloqrafi-
ya fənnini professor Aslan Vəzirza-
də, tərsimi həndəsə fənnini baş
müəllim Abdullabəyov, astronomiya
fənnini dosent Əsgər müəllim, Atom
və nüvə fizikası fənlərini əslən Krım
tatarlarından olan dosent Rəhmi Hə-
sənov, riyazi fizika fənnin baş müə-
llim Arif İsmayilov, analitik həndəsə
fənnini baş müəllim Nazim Abbasov,
kvant mexanikası fənnini dosent Əli-
cavad Cavadov, statistik fizika fənni-
ni dosent Abdulla Muxtarov, elektro-
dinamika fənnini baş müəllim İsmət
Nəcəfov, nəzəri mexanika fənnini
dosent Tofiq Bekaşı deyirdi. İndinin
özündə də bu müəllimlərin tələbəsi
olduğumdan qürur duyuram.

Hələ birinci kursda oxuyarkən
öyrədilmiş müəyyən adamlar var
gücləri ilə oxumağıma engel törət-
məyə çalışırdılar. Oxu zalından, tə-
nəffüz vaxtı partanın üstündən, ya-
sədiqim otaqdan yazdığı mühazirə-
ləri oğurlayıb məhv edirdilər. Məq-
sədlərinin universiteti ya könüllü bu-
raxıb getməyimin, ya da imtahanlar-
dan kəsilib qovulmağımın olduğunu
anlayırdım. Onların əməllərinin sə-
bəblərini özüm duyurdum - bu, “xalq
düşməni”nin oğlu olmağımla bağlı
Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsi tapşı-
rığı ola bilirdi yada zəndə gəlməyən
kimsə. Əlbəttə, icraçılar bu məqsədi
başda düşməyə bilirdilər.

(Ardı var)